

Spridning av Överenskommelsen inom integrationsområdet

Stockholm

Göteborg

Norrbottnen – Boden och Luleå

Sundsvall

Mellansverige – Köping, Eskilstuna och Valdemarsvik

Malmö

Blekinge och Kalmar – Ronneby och Karlskrona

April 2015

Innehåll

Inledning	3
Del 1	4
Det regionala och lokala arbetet med spridning av Överenskommelsen inom integrationsområdet	
Del 2	10
Rapport om konferenser och verksamhet år 2014 och vinter 2015	
Stockholm	11
Göteborg	17
Norrbottnen – Luleå	25
Sundsvall	31
Mellansverige – Valdemarsvik	32
Malmö	42
Blekinge och Kalmar – Karlskrona	50
Bilaga: Integrationsdialogen Göteborg	

Inledning

Arbetet med spridning av Överenskommelsen inom integrationsområdet började hösten 2011 då fyra konferenser anordnades i Stockholm, Göteborg, Boden och Sundsvall. Arbetet med de regionala konferenserna var tänkt som en startpunkt för att sprida Överenskommelsen inom integrationsområdet och att stimulera en dialog i överenskommelsens anda. Verksamheten har fortsatt både på lokal i regional nivå sedan dess med stöd från styrgruppen.

Syftet med den här sammanställningen är att ge en överblick över detta arbete. I den första delen görs en kort genomgång av det lokala och regionala arbetet sedan den började fram till idag. I den andra delen presenteras den verksamhet som genomfördes under år 2014 och vinter 2015.

I bilaga återfinns en utredning som nätverket Integrationsdialogen Göteborg låtit göra om hur samarbetet fungerat.

Del 1
**Det regionala och lokala arbetet med spridning av
Överenskommelsen inom integrationsområdet**

Det regionala och lokala arbetet med spridning av Överenskommelsen inom integrationsområdet

Arbetet med spridning av Överenskommelsen inom integrationsområdet började hösten 2011 då fyra konferenser anordnades i Stockholm, Göteborg, Boden och Sundsvall. Året därpå anordnades två konferenser, den ena i Köping och den andra i Malmö. 2013 anordnades en konferens i Ronneby. Dessa konferenser dokumenterades i sammanfattande rapporter som utkom året efter att konferenserna ägde rum. Rapporterna är även samlade i skriften "Sammanfattande rapport från sju regionala konferenser inom integrationsområdet 2011 – 2013" som utkom 2014.

Arbetet med de regionala konferenserna var tänkt som en startpunkt för att sprida Överenskommelsen inom integrationsområdet och att stimulera en dialog i överenskommelsens anda. Överenskommelsens parter träffas som jämbördiga för att diskutera integration och etablering som en samhällsfråga som angår alla och som alla kan bidra till. Arbetet efter dessa regionala konferenser har fortsatt på olika sätt, med uppföljningskonferenser eller med möten av olika slag. I det följande kommer att ges en överblick över det arbete som gjorts fram till vintern 2014/2015.

Stockholm

Den regionala konferensen i Stockholm 2011 anordnades av SIOS (Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige) och Afrosvenskarnas Riksförbund. Konferensen fokuserade på arbetslivet, brister i integrationspolitiken och skolan samt bemötandefrågor inom sjukvård, skola och arbetsliv. Antalet deltagare var ca 120 personer.

Arbetet efter den regionala konferensen 2011 har fortsatt med möten mellan organisationer, kommunala politiker och myndigheter i Stockholms län. Detta har skett främst i form av rundabordssamtal för att ringa in gemensamma intresse- och arbetsområden samt arbetsformer. En informations- och diskussionskväll genomfördes i form av en hearing i Riksdagen 2013 och samma år anordnade Länsstyrelsen ett dialogmöte. Under 2014 utökades organisationernas arbetsgrupp att omfatta SIOS, Afrosvenskarnas Riksförbund, Hela Sverige ska leva, Kurdiska Riksförbundet, Somaliska Riksförbundet i Sverige och Italienska Riksförbundet. Dialogen med Länsstyrelsen fortsatte i syfte att anordna en större konferens under första halvåret 2015. Ett organisationsmöte i mars 2015 genomfördes i samarbete mellan arbetsgruppen och Studieförbundet i Stockholm. Ett tjugotal organisationer deltog, varav de allra flesta har skrivit under Överenskommelsen inom integrationsområdet.

Syftet med organisationsmötet var att diskutera vilka behov som finns i dag i Stockholms län när det gäller integration, vad organisationer kan göra i samverkan och vilka förutsättningar finns för att upprätta en Överenskommelsen inom integrationsområdet i Stockholms län. Mötet konstaterade en ökad segregation och diskuterade vad organisationer kan göra tillsammans för att motverka den. Det beslutades att bilda en arbetsgrupp med mandat att starta en dialog som bör utmynna i tecknandet av en regional överenskommelse.

Göteborg

Den regionala konferensen i Göteborg 2011 anordnades av Plattform Göteborg, ett nätverk av organisationer bestående av Caritas Angered, Individuell Människohjälp, KFUM

Göteborg, Röda Korset, Göteborgs Räddningsmission och Svenska kyrkan i Göteborg som samarbetade kring integrations- och flyktingfrågor. Fokus på konferensen var livet i förorten, delaktighet i allmänhet och bostadssegregation. Antalet deltagare var ca 100 personer.

Våren 2012 påbörjades en process för att öka antalet föreningar i arbetet för ett öppet, välkomnande Göteborg. Det ledde till ett nätverk som nu går vid namn Integrationsdialogen Göteborg som samlar ett trettiotal aktörer.

Integrationsdialogen Göteborg har arbetat med att sprida Överenskommelsen sedan dess genom att anordna möten och konferensen. 2014 anordnades en konferens med tema "Ett bättre mottagande för barn och familjer". Under konferensen avhandlades två frågor, vilka behov ser man hos målgruppen och kring vad man skulle kunna samverka om.

Arbetsgrupperna konstaterade ett stort behov av rätt samhällsinformation och stöd till föräldrar, bättre sfi och bättre samordning för nyanlända som ibland måste ha kontakt med ett trettiotal myndigheter. Angående samverkan finns det en rad åtgärder, bland annat inkludering av den ideella sektorn i myndigheternas arbete för att skapa delaktighet, bättre samverkan mellan organisationer och spridning av vad organisationer och myndigheter gör.

Det har funnits en diskussion under en längre tid inom Integrationsdialogen Göteborg om vilka vägar som är lämpliga att gå för nätverket. Genom en enkät som genomfördes under 2014 visades att alla som svarade enkäten var positiva till nätverket, men att det behövs förändringar när det gäller struktur, rutiner och processer.

Norrbotten – Boden och Luleå

Den regionala konferensen i Norrbotten anordnades i Boden 2011 av Hela Sverige ska leva Norrbotten. Fokus på konferensen var behov av arbetskraft och insatser för minskad utflyttning samt arbete mot fördomar och rasism. Deltagare var ca 70 personer. Sedan dess har arbetet fortsatt med kontakter med Länsstyrelsen, övriga myndigheter och kommuner och anordnande av seminarier och konferenser för att finna former för samverkan.

Hela Sverige ska leva Norrbotten har under 2014 bl.a. aktivt deltagit i gruppen RAI, Regional arbetsgrupp inom integrationsområdet, under ledning av Länsstyrelsen. RAI består av 18 organisationer och myndigheter. RAI ska vara en plattform där strategiska utvecklingsområden i länet lyftas och ska samla motiverade aktörer som kan delta i länets integrationsarbete utifrån egna förutsättningar och mål. RAI ska även vara ett lärande nätverk som både samlar och för ut kunskap om integrationsfrågor.

En konferens anordnades i slutet av november tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbottens län, "Civilsamhällets betydelse för en lyckad integration". Konferensen samlade omkring 50 deltagare och handlade om hur kommuner kan involvera lokalsamhället i integrationsarbetet.

Vad man kan se i Norrbotten är att civilsamhällets roll i en lyckad integration blir allt tydligare, allt fler föreningar och andra ideella krafter tar ett allt större ansvar i processen. Vad som saknas är ekonomisk stöttning till lokalsamhället. Det är inte bara bostäder som bidrar till en lyckad första tid i Sverige. En faktor som har större betydelse är att de nyanlända känner sig välkomna av ortens befolkning som vill ha flera invånare. Samverkan mellan olika aktörer är oerhört viktig om man vill lyckas. Alla vinner på att samarbeta. Lokala överenskommelser mellan kommunen, länsstyrelsen och organisationerna behövs.

Sundsvall

Den regionala konferensen i Sundsvall anordnades 2011 av Röda Korset, 5 i 12-rörelsen, Caritas Sverige, Studieförbundet Ibn Rushd och Länsstyrelsen Västernorrland. I konferensen betonades flyktingmottagning, önskan om ökad inflyttning och etableringsreformen i praktiken. Deltagare var ca 75 personer. Sedan dess har Röda Korset i Sundsvall samordnat arbetet. Det har hållits uppvaktningar, workshops och konferenser.

Arbetet med att komma fram till en överenskommelse inom integrationsområdet börjar ge resultat i Sundsvalls kommun. Röda Korset i samarbete med Sundsvalls kommun bjöd in en rad organisationer och kommunala organ, bland annat kommunens integrationsråd, till ett heldagsmöte för att diskutera överenskommelsearbetet i januari 2015. En arbetsgrupp med representanter från olika idéburna organisationer har också bildats.

Under 2014 har Röda Korset inbjudit till eller varit delaktig i flera möten där möjligheter till samverkan diskuterats. Röda Korset bjöd in till en integrationsdag i januari 2014 och deltog aktivt i Mångfaldagen som anordnas av kommunens integrationsråd. Röda Korset tillsammans med andra organisationer deltar också i integrationsrådet. Internt har Röda Korset bildat en arbetsgrupp för att arbeta med migrations- och integrationsfrågor och samverka med andra organisationer.

Röda Korset har under året varit delaktig i arbetet med framtagande av en överenskommelse inom det sociala området på regional nivå. Detta arbete har varit lärorikt och erfarenheterna är helt klart av betydelse för det arbete som nu har påbörjats inom integrationsområdet.

Mellansverige – Köping, Eskilstuna och Valdemarsvik

Den första regionala konferensen anordnades i Köping 2012 av en grupp organisationer bestående av SIOS Mellansverige, Hela Sverige ska leva, Svenska kyrkan, Hyresgästföreningen, Bilda och Folkets Hus och Parker. Temat för konferensen var hur Överenskommelsen inom integrationsområdet kunde användas i integrationsarbetet i Mellansverige. Landshövdingen i Västmanlands län och kommunala företrädare för Köpings kommun närvarade samt ett sextiotal deltagare. Tyngdpunkten på konferensen låg på organisationernas roll och villkor inom integrationsprocessen.

Arbetsgruppen anordnade i mars 2014 en konferens i Eskilstuna, den här gången under temat hur Överenskommelsen inom integrationsområdet kunde användas i integrationsarbete i Södermanlands län. Landshövdingen och ett av kommunalråden i Eskilstuna närvarade samt en fyrtiotal deltagare. Föreningarna presenterade sin verksamhet och kommunen verksamheten med flyktingguide i ett ömsesidigt utbyte för att skapa kontaktytor och framtida dialog.

Den tredje regionala konferensen anordnades i Valdemarsvik i Östergötlands län i mars 2015. Konferensen anordnades av SIOS Mellansverige, Hela Sverige ska leva, Bilda och Svenska kyrkan i samverkan med Valdemarsviks kommun och Länsstyrelsen Östergötland. Landshövdingen i Östergötland, kommunalrådet i Valdemarsvik och företrädare för Migrationsverket och Arbetsförmedlingen närvarade samt ca ett sjuttiotal närvarade. Kring mottagande, demografi, mångfald och tillväxt växte dialogen samman. Hur ser förutsättningarna ut för små kommuner på landsbygden för att ta emot och behålla flyktingar och andra migranter? Det redogjordes för goda exempel och man diskuterade vad som krävs av organisationer och myndigheter för god samverkan och integration samt hur man går från ord till handling.

Malmö

Den regionala konferensen "Integration genom interaktion" anordnades 2012 i samverkan mellan SIOS Syd, Region Skåne, Malmö stad, Kommunförbundet Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Folksam och ABF. Landshövdingen i Skåne län, Regionrådet i Region Skåne och Kommunfullmäktigeordförande närvarade med ca 150 deltagare. Konferensen fokuserade på integrationsarbete i allmänhet och diskriminering inom olika samhällsområden.

Konferensen "Integration och mångfald i lokalsamhället" hölls i november 2014 i Malmö på Limhamns Folkets Hus och var en uppföljning av den regionala konferensen som genomfördes 2012. Konferensen anordnades på initiativ av Iransk-svenska föreningen i Malmö, SIOS Syd, Hela Sverige ska leva och Svenska kyrkan i samarbete med Malmö stad, Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och Nätverket Idéburen sektor i Skåne. Ett sjuttioal deltagare närvarade. Konferensens övergripande tema handlade om utveckling och samarbete inom överenskommelsen mellan olika aktörer i Skåne. I regionen har sedan sju-åtta år tillbaka utvecklas olika strukturer för samverkan myndigheter emellan och mellan myndigheter och den idéburna sektorn. Det finns dock utrymme för utveckling. Det behövs en förändring av de processer som idag används för styrning att de ska inkludera fler. Hur man arbetar fram ett partnerskap med den lilla föreningen och den stora kommunen som jämbördiga partner. Vidare behövs en grundläggande diskussion innan man bestämmer om en insats ska vara i offentlig eller idéburen regi. En annan fråga är om det går att ha överenskommelser inom flera olika områden. Andra problem är att föreningslivet är oerhört beroende av projektmedel och att beslutsvägarna är alldeles för långa. En övergripande slutsats är att den offentliga och den ideella/idéburna världen måste bli bättre på att mötas och på att kommunicera kring dessa och andra utvecklingsområden.

Blekinge och Kalmar län – Ronneby och Karlskrona

En regional konferens som omfattade Blekinge och Kalmar län genomfördes i Ronneby 2013 i samverkan mellan SIOS, Länsbygderåden och Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län. Närvarande var landshövdingar i Blekinge och Kalmar län samt ca 180 deltagare. På konferensen kom en utökad önskan fram om att "komma till verkstaden", att arbetet som vi enats runt ska komma till stånd. En annan synpunkt var önskan om ett mer flexibelt och mer okonventionellt regelverk för att tillmötesgå behov och finna nya samverkansformer som kan finansieras.

I december 2014 genomfördes en uppföljningskonferens i Karlskrona. Länsbygderåden i Blekinge och Kalmar som ingår i Hela Sverige ska leva, tillsammans med Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar och SIOS anordnade en konferens om hur Sveriges föreningar kan bidra till ökade integration i samhället. Inbjudet var föreningslivet i de båda länen. Deltagare var ca 80 personer. Talare var ordförande i Länsbygderådet i Blekinge, Landshövding i Blekinge, SIOS som representant för styrgruppen för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet, Hela Sverige ska leva, Regionförbundet i Kalmar, Arbetsförmedlingen i Blekinge, Grön Resurs från Karlshamn samt Svenska kyrkan.

De mest förekommande svaren från grupparbetena om hur Sveriges föreningar kan bidra till ökade integration i samhället var följande: Extra kommunbidrag för nysvenska medlemmar, inrättandet av en föreningskoordinator, fadderskap, föreningar bör ingå i länets Integrationsråd, hitta samarbetsformer mellan föreningar, i större utsträckning ta vara på "gamla" nyanländas erfarenheter samt hitta former för uppsökande verksamhet i det dagliga livet (arbetsplats, skola).

Efter konferensen inkom önskemål om att ha ett årligt evenemang kring idéburna sektorn och integrationsarbetet. Detta kommer Länsstyrelsen i Blekinge att åta sig och bjuder även Länsbygderådet och andra idéburna sammanslutningar att delta som arrangörer.

Del 2
Rapport om konferenser och verksamhet år 2014
och vinter 2015

Stockholm

Dokumentation av Organisationsmötet om Överenskommelsen inom integrationsområdet i Stockholm 2015-03-26

Välkomsthälsning och presentation

Efter välkomsthälsning presentera sig deltagarna för varandra.

Överenskommelsen inom integrationsområdet

Julio Fuentes presenterade Överenskommelsen inom integrationsområdet. Han är en av fyra organisationsföreträdare i Styrgruppen för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet. Deltagande på mötet var också en annan organisationsföreträdare, Jan Runfors.

Överenskommelsen inom integrationsområdet antogs 2010 och är tecknad mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting. Syftet är att förtydliga relationen mellan dessa aktörer i arbetet med nyanländas etablering och integration och att utveckla former och metoder för att idéburna organisationer bättre ska kunna medverka i detta arbete. Överenskommelsen fastställer relationen mellan det offentliga och idéburna organisationer verksamma inom integrationsområdet genom gemensamma principer: självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald. Varje part definierar sina egna åtagande och de åtgärder som behövs för att implementera dessa.

En styrgrupp för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet konstituerades 2011. Den består av representanter för de tre parterna. Uppföljningen ska gälla de gemensamma samt de partspecifika åtaganden samt innehåller en årlig rapport, en årlig konferens och en årlig tematisk studie. Regeringen avsatte 900 000 kr/år för sådant arbete.

Sedan 2011 har sju regionala konferenser anordnas med syfte att sprida Överenskommelsen inom integrationsområdet och man har stött de lokala och regionala processer som påbörjades i anslutning till dessa konferenser. Ett rundabordsamtal med Arbetsförmedlingen genomfördes under 2012-2013. En studie om somalisk familjeåterförening slutfördes 2014. Under perioden 2011-2014 har tre nationella konferenser ägt rum.

Den regering som tillträdde i september förra året har i budgeten för 2015 tillkännagivit att "arbetet med överenskommelsen från 2010 med idéburna organisationer och SKL inom integrationsområdet står inför en fortsatt utveckling. Under 2015 kan det finnas behov av att se över formerna för detta arbete".

Organisationernas syfte och utgångspunkt gällande Överenskommelsen inom integrationsområdet

Organisationernas syfte med att teckna Överenskommelsen inom integrationsområdet är

- Att bidra med kompetens och erfarenhet till en mer effektiv etablering och integration
- Att definiera villkor för relationen mellan de idéburna organisationer som arbetar med integration och nyanländas etablering och den offentliga sektorn
- Att i dialog och samverkan med regeringen och SKL identifiera och undanröja hinder samt föreslå och genomföra åtgärder som underlättar individers etablering och som förbättrar samhällets förmåga att anpassa rådande strukturella och institutionella förhållanden när det gäller integration.

Organisationernas utgångspunkter för arbetet med överenskommelsen är att en nyanländ är den som nyligen landat på svensk mark för första gången och att integrationspolitiken omfattar alla från nyanlända till människor som bott i Sverige i många år som fortfarande behöver stöd.

Integration förstås som en ömsesidig anpassningsprocess hos den enskilde nyanlände och samhället. Alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna är grunden för ett mångkulturellt samhälle. Ett effektivt Integrationsarbete handlar om att motverka att grupper och individer marginaliseras och diskrimineras. Organisationerna understryker att stora grupper med etnisk minoritetsbakgrund lever i marginalisering utan deltagande i samhällslivet.

Det finns brister och behov som inte tillgodoses: svenska språk är en av nycklarna till samhället, men utbildning i svenska som andraspråk är bristfällig. Modersmål har låg status trots att det är en förutsättning för en god andraspråksinläring. Arbetslivet tar inte till vara människornas resurser. Ett förhållningssätt för att förstå andras villkor och bakgrunder behöver utvecklas. Kultur är inte statisk.

Nya samverkansformer organisationerna emellan och mellan organisationer och det offentliga behöver utvecklas för att undanröja hinder och underlätta integrationen. En förutsättning för att organisationerna ska kunna öka sin medverkan inom integrationsområdet är att tillgängliga resurser i högre grad kommer de idéburna organisationerna till del.

Grupparbete

Deltagarna gick sedan till grupparbete. Diskussionsfrågorna var följande:

- Vilka behov finns idag i Stockholms län när det gäller integration?
- Vad kan organisationerna göra i samverkan?
- Vilka förutsättningar finns för att upprätta en Överenskommelse inom integrationsområdet i Stockholms län?
- Vad skulle det behövas?
- Hur ska vi gå till väga?

Redovisning av grupparbetet

Resultatet av grupparbetet redovisas i bilaga 2.

Då det fanns ett konkret förslag från en av arbetsgrupperna som även hade tillstyrkts av andra under redovisningen av gruppernas arbete, beslutade mötet att tillsätta en arbetsgrupp i enlighet med förslaget från grupp 1.

Mötet beslutade att följande personer ingår i arbetsgruppen:

Sandra Mandell	Hyresgästföreningen
Berzan Kockaya	Kurdiska Riksförbundet
Jan Runfors	Hela Sverige ska leva

Anders Stjernlöf	Individuell Människohjälp
Julio Fuentes SIOS	
Larissa Godlewski	RRC Stockholms län/Winnet Stockholms län
Marita Klasson	Volontärbyrå
Nikola Vojnovic	Serbernas Riksförbund

Företrädarna för Vuxenskola och Studieförbundet var inte närvarande när besluten togs. Anders Stjernlöf och Marita Klasson tackade för förtroende att bli valda. Deras deltagande i arbetsgruppen är dock avhängigt av medgivande från deras arbetsgivare. De återkommer snarast med besked.

Gabriella Kassius uppmanade alla deltagare att starta verksamhet med personliga lotsar på ideell basis. Hon anmäler sig som kontaktperson för ändamålet.

Avslutning

Julio Fuentes summerade kvällen med att uppmärksamma att de ofta förekommande ord varit dialog, samverkan, organisering, mångfald, skapa tillit, bygga upp det egna självförtroendet och organisationer som resurs.

Mötet avslutades.

Redovisning av grupparbetet

Grupp 1

- Mål: att teckna en regional överenskommelse inom integrationsområdet i Stockholms län
- Förslag: att mötet utser en arbetsgrupp med tydligt mandat att kontakta Kommunförbundet i Stockholms län, som organiserar de 26 kommunerna i länet, länsstyrelsen, landstinget och andra idéburna organisationer.
- Syftet är att starta en dialog för att identifiera de frågor som är angelägna för integrationen i Stockholms län. Dialogen bör utmynna i tecknandet av en regional överenskommelse.
- Tillit och dialog organisationerna emellan och mellan organisationer och det offentliga är grundläggande förutsättningar för att lyckas. Tillit skapas genom dialog.

Grupp 2

Behov

- Bristfälliga möten mellan ungdomar med olika bakgrund
 - Mångfaldiga möten/mötesplatser behövs. Svenskarna saknas ex i Husby
 - Även mellan de boende i området saknas integration/samspel/möten
 - Hu organisera människor? Vad saknas? Spontana sociala möten.
 - Ömsesidighet – vi lär av varandra!
- Språk
 - Muntligt och skriftligt, anpassade aktiviteter utifrån individens förutsättningar. Förståelse för att bo och leva och vara i Sverige.

Vad kan organisationer göra i samverkan?

- Viktigt med samverkan mellan organisationer i stadsdelarna men också samverkan mellan organisationer i olika stadsdelar.
- Uppmärksamma gemensamma intressen ex brist på jobb, läxläsning för barn/unga osv.
- Brobyggare, pusha och skapa förutsättningar för möten.
- Öppenhet och tillgänglighet hos oss organisationer emellan. Dela med oss av vad vi kan och vet. I samverkan med offentlig verksamhet kan vi uppnå större förståelse och bättre aktiviteter. Ex. läxläsning alla dagar i veckan men av flera olika organisationer.

Vilka förutsättningar finns för att upprätta en överenskommelse i Stockholms län?

- Den nationella finns – förankra den lokalt!
- Fördelar med lokal/regional överenskommelse är att den bygger på lokala förutsättningar. Det känns mer relevant att arbeta med och informera om lokalt än en nationell.
- Pengar, tid, engagemang, vilja, kraft bakom.
- Att överenskommelsen uppfattas som svaret på en fråga!

Vad behövs? Hur går vi vidare?

- Mål: arbetsgrupp med ideella organisationer, politiker, länsstyrelsen, kommuner (26 st.) osv.
- Identifiera brännande fråga som alla parter vill arbeta med och därefter se överenskommelsen som verktyget som kan hjälpa alla parter att anta utmaningen, dvs. den brännande frågan.
- Starta med att idéburna organiserar sig.

Grupp 3

- Segregation finns på lokal, regional och nationell nivå. Det gäller såväl arbete som bostäder
- Mot detta ska samverkan ställas. Det förutsätter enighet i de insatser som ska göras. Ledstjärnan är att söka parter – inte motparter. Sträva efter att vara jämbördiga.
- Organisationer besitter kunskap och kompetens. Individerna ska kräva sina rättigheter. Vi måste jobba med vårt självförtroende.
- Regionala direktiv.
- På den lokala nivån ska integrationen fungera, så den kan fungera regionalt, inget revirpink, alltså!
- Motverka tänket: De behöver oss – vi behöver inte dem! Problemet angår oss alla.
- Unga och äldre har behov men också intressen. Det är viktiga målgrupper.
- Identifiera de hinder som finns.
- Dålig information om vad en verksamhet gör och hur det går.
- Nyttillkomnas problem med brist på familj och gemenskap

Göteborg

Verksamhet Integrationsdialogen Göteborg (ID) under 2014

En stor del av dialogens arbete genomförs per mail/telefon mellan de fysiska mötena. Till hjälp för att hålla oss á jour med vad som pågår i Göteborgs kommun och till ömsesidig glädje har ID haft återkommande samverkan med: Lena Salo, Utvecklingsledare stöd till social ekonomi, social resursförvaltning, Carina Falkewall projektledare Stadsledningskontoret samt Thomas Martinsson (MP) Kommunalråd med ansvar för integration, kultur, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Mötesdatum med innehåll:

2014-01-20 Olika deltagare har olika mål med möten, detta har skapat många, långa diskussioner om ID arbetsformer innehåll, mål, verksamhet m.m. Samtidigt är dialogen en källa till information och samarbete i integrationsarbetet för föreningar och kommunen Göteborg.

2014-02-20 KFUM Göteborg, genom nätverket ID samt nätverket "Ny i stan" bjuder intill arbetsmöte ang. osäkerhet kring Göteborg stad bidrag 2015, för integrations insatser till föreningar.

2014-02-26 Stadsledningskontoret presenterade en åiterrapportering av kommunens handlingsplan ang. nyanlända anhöriga till flyktingar i Göteborg och frågor. Remissvar om förslaget till uppdatering av regler för föreningsbidrag.

2014-03-31 Dagens ämnen; Micro fonden, idéburet offentligt partnerskap, kulturtolkar, medborgardialog, balanserade styrkort för integration. Gun valdes till representant för de organisationer som har undertecknat den Nationella integrationsöverenskommelsen (ÖKI).

2014-05-26 Länsstyrelsen Västra Götaland informerar om en pågående kartläggning ang. hur civila samhället och kommuner samverkar inom integrationsområdet.

2014-08-13 Dagens ämnen; kvinnocenter anställningar, skolor med svaga resultat, integrations nätverks kurs, stor flyktingförläggning i kommunen, höstkonferens av styrgruppen för nationella integrations-överenskommelsen(ÖKI), svårigheter med familjeåterförening för nyanlända, inbjudan politikerträff samtliga kommunalråd efter valet(1/9) med anledning av Göteborg kommun årliga integrationsbidrag.

2014-08-25 Kontakt Migrationsverket ang. nyöppnat asylboende i Göteborg och presentation av ID.

2014-09-08 Rapport från politikermötet(1/9), 6 partier närvarande. Inga svar om finansiering av integrationsarbetet men uppskattning av ID arbete. Delar av ID har under vår/höst deltagit i utbildning normkritiskt integrationsarbete arrangerad av Göteborg Rättighetscenter. Tyvärr få deltagare som fullföljde hela utbildningen.

2014-10-20 Inbjudna Bräcke Diakoni, informerad om; Projekt delaktighet och stöd för familjer med vuxna söner och döttrar med funktionsnedsättning. Arbetsgrupp för student uppdrag ID utses. Arbetsgrupp utses för konferensen 8 december bestående av representanter Banadir Somalisk förening, Kvinnocenter Röda Korset, Mångkulturella folkhögskolan och IM. Länsstyrelsen - portal Information Sverige och samverkan. ID adress register.

2014-10-29 Arbetsgruppsmöte ang. konferensen 8 december.

2014-11-11 Uppdatering/rapportering av arbetet med praktikanten och medverkan konferensen 8 december, dagsaktuella frågor.

2014-11-21 Arbetsmöte ang. konferensen 8 december med rapportering och lägesbeskrivning.

2014-11-25 3 personer var anmälda till ÖKI årliga Nationella konferens i Stockholm, 2 personer lämnar återbud p.g.a. sjukdom.

Konferensen den 8 december "Ett bättre mottagande för barn och familjer" kl.

9.00 -15.30 i Folkets Hus Hammarkullen, Göteborg. 64 personer närvarande. Programmet bestod av 7 kortare anförande alla med fokus på dagens tema. Medverkande: föreningar, Göteborgs kommun, länsstyrelsen och departementssekreterare (UD) enheten för ungdomspolitik och det civila samhället och regeringens representant i Överenskommelsen integration (ÖKI) styrgrupp.

Senare delen av dagen var det **workshop med 2 frågor:**

Vilka behov ser man hos målgruppen? Rätt samhällsinformation, då rykten som sprids i många fall är osanna. Informationen måste ges på ett adekvat sätt beroende på målgrupp. Använda den kunskap som de som en gång var nya har. Informationen måste upprepas. Betona både rättigheter och skyldigheter i informationen. Skolan saknar någon som kan ge information till föräldrar och som rör andra saker än "aktuell elev". Infokvällar med fokus på "Att vara förälder i Sverige". SFI måste bli bättre/mer individanpassning, då människor har behov/svårigheter/skador som gör det svårt att följa med och inhämta ny kunskap. Göra tydligt vilka myndigheter som gör vad. Göra något åt att nyanlända måste ha kontakt med så många, som ibland 37 olika myndigheter.

Kring vad skulle man kunna samverka om? Aktiviteter för ensamkommande barn/ungdomar. Ordna ett event en gång om året då alla föreningar kan ställa ut- för att sprida kunskap om vad som finns. Synliggöra de mötesplatser som finns och ordna fler. Myndigheter som driver institutioner/ansvarar för, kan ta initiativ till att bjuda in till dialog/aktiviteter om samarbete. Inkludera ideella sektorn för att skapa delaktighet det ger kvalitet på lång sikt. Kunskaper om vad som finns, aktörer och vad de gör ex MIM kunskapscentrum(okänt för de flesta). Struktur så att de idéburna är representerade på kommunal nivå. Representation redan tidigt i kommunens planering av mottagandet av barn och familjer. Överenskommelsen. Bättre samarbete mellan alla parter, dels kommun och län men även mellan organisationer. Bjuda in till samordning av föreningar som är aktiva på Migrationsverket lokala anläggningsboenden. Praktikplatser. Påverkan och Lobbying. Talförare för de idéburna organisationerna. Samordna olika parter ex Migrationsverket och ideella föreningar för att söka EU projekt med.

ID har haft en kvalificerad arbetspraktikant från Master programmet Globala studier, Göteborgs Universitet 2014-11-03 – 2015-01-18 med uppgift **att utvärdera Integrationsdialogen Göteborg**. 4 förenings representanter var arbetsgrupp och med Röda Korset, Gunilla Wahlbom som daglig ansvarig handledare. *Rapport bifogas.*

Sammanfattningsvis har vi haft vissa strukturella svårigheter som blivit till hinder i arbetet. När ID har en konkret uppgift att lösa då gör vi det riktigt bra som t.ex. konferensen 8 december. Vi har stora möjligheter men har inte riktigt hittat arbetsformen. Vår utvärderings rapport har gett oss förslag och praktiska verktyg hur vi kan arbeta och vi vill alla fortsätta samarbetet för en bättre integration i Göteborg.

Sammanställt av Gunilla Wahlbom Rådgivare Svenska Röda Korset,
gunilla.wahlbom@redcross.se

Dokumentation av konferensen ”Ett bättre mottagande för barn och familjer” den 8 december, Folket Hus i Hammarkullen.

Konferensen var anordnad av nätverket Integrationsdialog och samlade ca 50 deltagare på Folkets Hus i Hammarkullen. Bland deltagarna fanns representanter från föreningar, myndigheter, kommunen och kyrkor som arbetar med flyktingmottagande och integration. Arrangemanget finansierades av bidrag från Nationella Integrationsöverenskommelsen som definierar samarbetet mellan staten och den idéburna sektorn inom integrationsområdet.

Dagens moderator Åsa Almqvist från Individuell Människohjälp, IM inledde dagen med en presentation av dagens program. Under förmiddagen presenterades fyra verksamheter som knöt an till dagens ämne.

Barn i Väntan/Barn i start – en pedagogisk stödgruppsverksamhet för nyanlända barn och unga. Barn i väntan & Barn i start (Biv/Bis) är en del av biståndsorganisationen Individuell Människohjälp (IM) och har funnits i Göteborg sedan 2007. Verksamheten erbjuder stödgrupper för asylsökande familjer respektive familjer som nyligen fått uppehållstillstånd. I grupperna får deltagarna möjlighet att dela tankar och erfarenheter med andra i liknande situation, i en trygg miljö. Arbetet i grupperna utgår från en pedagogisk modell som baseras på en rad olika teman, där varje tema har en koppling till situationen som nyanländ. Under träffarna får deltagarna använda sig av olika uttrycksformer som bild, rollspel, samtal och pedagogiska övningar. Målet med verksamheten är att ge deltagarna en ökad kunskap och förståelse för sig själva och sin omgivning, samt nya redskap att hantera sin livssituation med.

MAIT- Make an Impact Together – Ett projekt inom stadsdelen Majorna-Linné som utvecklar en modell för att nyanlända ska få en bättre introduktion i skolan och samhället. MAIT är ett EU – projekt som pågår 2013-2015 och som består av delarna dialog, Inflytande av vårdnadshavare, metodutveckling och kompetensutveckling. Syftet är att förbättra kartläggningen av elevers bakgrund och kompetens och att se vårdnadshavare som en resurs. Ge tydliga rutiner för eleverna och att ge ingångar till fritidsaktiviteter.

Mammor som kulturtolkar – Kulturtolkar stöttar nyanlända föräldrar i kontakten med skolan för att de lättare ska kunna engagera sig och intressera sig för sina barns skolgång. Västra Götalandsregionens folkhälsokommitté beviljade Kvinnocentret i Bergsjön projektbidrag för verksamheten. Syftet med arbetet är att öka förutsättningarna för elever att lämna grundskolan med fullständiga betyg. Ett tiotal kulturtolkar har rekryterats av Kvinnocentret tillsammans med arbetsförmedlingen. Efter rekryteringen har kvinnorna fått utbildning vid Kvinnofolkshögskolan i Göteborg. Idag är de verksamma i skolor i Bergsjön.

SEF- Sveriges Ensamkommandes Förening. En förening för ensamkommande ungdomar. Föreningen presenterade sig och informerade om att det finns tio lokalföreningar i Sverige var av en i Göteborg.

Länsstyrelsen presenterade hur lång de kommit med sitt arbete med att synliggöra det civila samhällets organisationer på informationssverige.se. Informationssverige.se är Länsstyrelsernas gemensamma webbportal för samhällsinformation för nyanlända. Portalen

ska göra det enklare för den som är ny i Sverige att hitta till organisationer och de aktiviteter som finns.

Efter en mycket intressant och matnyttig förmiddag bjöd Caritas Hjällbo på lunch.

Efter lunch informerade Maria Nilsson, departementssekreterare för enheten för ungdomspolitik och det civila samhället på UD, om den nationella integrationsöverenskommelsen. Samarbetet med civil samhället och SKL syftar till att tydliggöra rollerna i arbetet med nyanländas etablering. Utveckla former och metoder för arbetet med nyanlända. Inventera inom vilka områden samverkan kan ske.

Efter dessa presentationer informerade Pia Borg från stadsledningskontoret, Göteborgs stad om stadsövergripande utmaningar gällande flyktingmottagandet. (Se bifogade power point presentationen)

Slutligen fick deltagarna medverka i eftermiddagens workshops för att bevara två frågor:

1. Vilka behov ser man hos målgruppen?
2. Kring vad skulle man kunna samverka om?

Här kommer sammanfattningar från diskussionerna i 5 olika grupper.

Grupp 1

I grupp 1 hade vi fördelen att ha med en lärare som arbetar med nyanlända barn. Detta bidrog till att vi kunde få en direktinblick i hur det kan se ut när det kommer en ny elev till skolan. Läraren berättade att det väldigt ofta kommer frågor som inte rör det aktuella barnet utan det kommer mycket annat om ev. syskon, vart föräldrar kan läsa svenska men även andra frågor som inte har med skolan att göra.

Vi pratade om Välkomsten som tidigare funnits, en av nackdelarna var att det inte var pedagoger som arbetade där men den största nackdelen som vi kom fram till är utifrån barnet som skapar kontakt och trygghet men sedan ska "flytta" in på skolan och skapa nya relationer.

Vi pratade även om att många som kommer har en bild av vilka strukturer som gäller i det svenska samhället. De har oftast inte fått samhällsinformation utan det är information som oftast sprids och i många fall är osanna. Ex. på information som många av oss träffat på är att *Socialtjänsten tar barnen, Polisen tar barnen och i Sverige är det barnen som bestämmer om du säger nej blir barnen omhändertagna*. Vi upplever att detta är något som anses vara ett faktum. Information om hur är det att vara förälder i Sverige och hur det svenska skolsystemet fungerar är viktig information som borde arbetas runt.

Utifrån denna dialog kom vi fram till följande:

1. *Vad ser ni för behov i mottagandet av barn och familjer som idéburna sektorn och den offentliga sektorn bör samarbeta kring?*

Skolan saknar någon som kan ge **information** till föräldrar som rör andra saker utanför "eleven" som ska gå på den aktuella skolan.

2. Hur kan idéburna sektorn och den offentliga sektorn samverka i mottagandet av nyanlända?

Det skulle vara bra om kommunen kunde ha en person stationerad på skolan som kan stötta föräldrarna i frågor som rör familjen i andra frågor. (Lärarna har inte den kunskap som krävs för att "slussa" vidare).

Infokvällar med fokus på "Att vara förälder i Sverige" i skolans lokaler (inte enbart för nyanlända utan för alla som har barn i skolan).

Kulturtolkar skulle kunna vara med och stötta i vissa situationer.

Grupp 2

Endast fråga ett avverkades i brist på tid.

Medborgarperspektiv/Behovsperspektiv

- Vi måste utgå ifrån de som kommer: Vilka är det som kommer? Vad har de med sig för erfarenheter och vilka är deras drömmar? För att integrera måste man se till behoven.
- Den ideella sektorn kan skapa möten mellan etablerade och nya i Sverige; inkludera medborgarna i detta arbete. På så sätt kan vi bredda nyanländas kontaktytor.
- Första generationen är en brygga vidare till nästkommande generation. Därför är det viktigt med inkludering och ett gott mottagande.
- Dialog: För att upptäcka och tillgodose behov krävs dialog. Genom dialog kan vi ge stöd och vara en resurs.
- Långsiktigt perspektiv: Inkludera ideella sektorn för att skapa delaktighet ger kvalitet på lång sikt.
- Det handlar inte om att de nya skall integreras in i en ny kultur. Det handlar också om att de ska få tillgång till grundläggande information och sätta den i sin kontext. Här kan vi använda oss av den kunskap som de som en gång var nya har.

Delaktighet:

- För att man skall känna sig delaktig krävs grundläggande trygghet. Bostadsbristen gör att bostadssituationen är osäker. Man kan inte styra bostadsvårdar, men däremot arbeta genom att ge rätt perspektiv, och skapa forum för samverkan.
- Vi kan genom tips och råd, engagemang och inblandning ge möjligheter till jobb.

Grupp 3

Fråga 1. Vad ser ni för behov i mottagandet av barn och familjer som idéburna sektorn och den offentliga sektorn bör samarbeta kring?

- Aktiviteter för ensamkommande barn/ungdomar.
- Myndigheter som driver institutioner kan ta initiativ till att bjuda in till dialog/aktiviteter om samarbete.
- Kunskaper om vad som finns ex MIM kunskapscentrum(okänt för de flesta).
- Representation redan i kommunens planering av mottagandet. Av barn och familjer.
- Bjuda in till samordning av föreningar som är aktiva på lokala ABO(ex Lillhagsparken)

Fråga 2. Hur kan idéburna sektorn och den offentliga sektorn samverka i mottagandet av nyanlända?

- Påverkan – Lobbying.
- Samverkan mellan frivilligorganisationer bör utvecklas för att på sikt påverka policys
- Talförare för de idéburna organisationerna.
- Struktur så att de idéburna är representerade på kommunal nivå.
- Samordna olika parter ex Migrationsverket och ideella föreningar för att söka EU projekt med.
- Media- kan göras tillsammans ibland
- Opinionsbildning
- Praktikplatser

Grupp 4

Fråga 1.

Informationen måste ges på ett adekvat sätt beroende på målgruppen. Informationen måste upprepas. Betona både rättigheter och skyldigheter i informationen. Understryka vikten av att ta vara på möjligheter till utbildning. Socialsekreteraren ska se till individens bäst men individen har också ett ansvar. Språket är en av nycklarna till en bra etablering. Inte ge praktik slentrianmässigt kanske erbjuda en yrkesguide frisör till frisör etc. Viktigt att de nyanlända får kunskap om Sveriges historia.

Fråga 2. Fler föreningar och organisationer med i mottagandet av de nyanlända och att de tidigt får vara med i planeringen av mottagandet, överenskommelsen. Synliggöra de mötesplatser som finns och ordna fler.

Grupp 5

Min grupp såg stort behov av bättre samarbete mellan alla parter, dels kommun och län men även mellan organisationer. Det upplevs som att flera agerar på ett sätt för att de vill värna först och främst om sig själva.

Dessutom större kunskapspridning om vilka aktörer som finns och vad dem gör.

Det finns ett behov av att göra tydligt vilka myndigheter som gör vad samt göra något åt att man måste ha kontakt med så många. De tänkte på exemplet att nyanlända har kontakt med runt 37 olika myndigheter vilket är ett virrvarv som gör vem som helst galen.

Behov om en portal där det står vilka som finns och vart, förhoppningsvis kommer informationsverige.se bistå med det.

Önskan om att ordna ett även en gång per år då alla föreningar kan ställa ut vad de gör och att man kan gå runt och läsa om andra.

Önskan om att skolan lämnar ut information om vart de kan få mer information i samband med lappar från skolan. Om ex. utflykt, vad det innebär och vad som brukar packas med, om hur det går för ens barn i skolan och hur föräldern finnas där för att öka närvaron och betygen för ens barn och om det är något problem (antar ett exempel är mobbning/känner sig utanför).

Behov av mer mänskligt behövande finns. Många är inte så bra med datorer men även om de är det så är det bättre att det finns en människa att få information från.

Behov av riktig information, när landsmän, släkt och/eller vänner säger en sak men det inte stämmer vart kan den personen dubbelkolla vad som gäller. Ex. att personen i fråga/barnet i fråga skall bli kontaktad om att få börja skola inte själv kontakta så denna person går i månader utan skolgång.

SFI måste bli bättre, många studerar länge utan att lära sig något. Kan bero på att de har andra behov som inte tas itu med, ex. trauma som leder till ptsd och oro över vart de ska bo eller hur deras familj som inte är i Sverige mår.

Dagens avslutades.

Norrbotten - Luleå

Rapport om Hela Sverige ska leva Norrbottens arbete med "Överenskommelsen inom integrationsområdet".

Hela Sverige ska leva Norrbotten har under 2014 bl.a. aktivt deltagit i gruppen RAI. Länsstyrelsen i Norrbotten har ändrat sitt arbetssätt och startat en grupp som kallas "Regional arbetsgrupp inom Integrationsområdet" (RAI). Detta för att få en grupp som arbetar med frågorna och inte bara sitter på möten.

Det finns 18 aktörer i denna grupp som består av organisationer från det Civila samhället som Hela Sverige ska leva Norrbotten (Hssl Norrbotten), Norrbottens Idrottsförbund, Svenska kyrkan, Röda Korset, Rädda barnen, Norrbottens Bildningsförbund och Företagarna. 3 representanter för Kommunerna, Landstinget och Länsstyrelsen samt Migrationsverket och Arbetsförmedlingen representerar den offentliga sektorn.

RAI ska vara en plattform där vi prestigelöst kan lyfta strategiska utvecklingsområden i länet och ska samla motiverade aktörer som kan delta i länets integrationsarbete utifrån egna förutsättningar och mål. RAI ska även vara ett lärande nätverk som både samlar och för ut kunskap om integrationsfrågor.

Den 26 november 2014 ordnade Hssl Norrbotten en konferens tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbottens län en konferens "Civilsamhällets betydelse för en lyckad Integration".

Det var en lyckad konferens som samlade omkring 50 deltagare.

Konferensen handlade om hur kommuner kan involvera lokalsamhället i integrationsarbetet. Vi fick flera goda exempel både från länet och hela landet. Dessa goda exempel hoppas vi ska ge inspiration till fler samarbeten i länet.

Under konferensen gavs det möjlighet till en Workshop med frågeställningen "Hur kan civilsamhället arbeta för inkludering? En sammanställning av de tankar som kom fram bifogas.

Vad vi ser i Norrbotten är att Civilsamhällets roll i en lyckad integration blir allt tydligare, allt fler föreningar och andra ideella krafter tar ett allt större ansvar i processen. Vad som tyvärr saknas och kommer att göra arbetet svårt är bristen på ekonomisk stöttning till lokalsamhället. Då det gäller asylsökande finns mycket lite pengar till exempelvis lokalhyror, svenskundervisning, samhällskunskap, arrangemangsbidrag osv., listan kan göras lång. Vi behöver på något sätt påverka Migrationsverket att se vad som görs.

Det är inte bara bostäder som bidrar till en lyckad första tid i Sverige, en annan faktor som vi tror betyder mycket mer är att dom nyanlända känner sig välkomna av ortens befolkning.

Vi ser att landsbygden har en viktig roll för ett lyckat asylmottagande, närmare mellan människor, ett mer utvecklat ideellt tänk, lokaler för träffar och framför allt en vilja att öka befolkningen. Detta sammantaget gör att de nyanlända snabbare hittar en roll och en plats i sammanhanget.

Så hur gör vi för att tillföra medel till en lyckad integration på landsbygden?

I det pågående arbetet 2015 har Hssl Norrbotten fortsatt samarbetet med Länsstyrelsen genom att tillsammans arrangera en workshop* under konferensen "Att göra skillnad", som var slutkonferens för en serie konferenser med rubriken "Kraftsamling 2011-2015". Kraftsamling har varit en satsning arrangerad av Landstinget i Norrbotten för att få in fler och nya röster i samhällsdebatten. En av huvudinriktningarna har varit Mångfald & Integration. Läs mer här: <http://www.kraftsamling.net/>

Britta Berglund och Lars Bergström
Hela Sverige ska leva Norrbotten

* Workshopen hette "Integration? Lär av landsbygden" och samlade ca. 60 deltagare. Frågeställningarna som diskuterades var bl.a.:

- Vad behövs för en lyckad integrationsprocess?
- Vad kan lokalsamhällets aktörer och kommunen erbjuda?
- Hur involveras hela lokalsamhället i processen?

Sammanfattning av grupparbete vid konferensen "Civilsamhällets betydelse för lyckad integration" 2014-11-26

Detta är en sammanfattning av tankar som kom fram under Workshopen på "Civilsamhällets betydelse för lyckad integration" 2014-11-26.

Frågeställningen var:

Hur kan kommun och civilsamhället samarbeta för inkludering?

Överblick

Mycket görs redan inom kommunerna, men det saknas en överblick.

Behovsinventering

Det pågår många olika aktiviteter och projekt och en behovsinventering är nödvändig

Praktiskt

Integrationsfrågor belyses oftast teoretiskt, men hur omvandlas det i praktiken? Ex.vis på konferenser av integrationskaraktär.

Vad vill NI göra?

Vi pratar OM vår nyanlända och inte MED dem.

Behov av mötesplatser - men vi ska inte presentera färdiga lösningar, låt istället ungdomar, nyanlända m.fl. presentera förslag, dvs. "vad vill ni".

Folkbildningen

Folkhögskolor och studieförbund kan ha en viktig roll om dom får chansen, Se på vad vi kan göra tillsammans - dom är även statsbidragsberättigade.

Validering

Validering viktigt - SSAB ett bra exempel. Viktigt att alla får in en fot på arbetsmarknaden så snart möjligt, det finns mycket outnyttjad kompetens. Fisksättras exempel var bra.

Valideringen av invandrares kunskaper måste effektiviseras. Man lär sig språket då man kommer in i jobb. Civilsamhället kan hjälpa till med detta! Lägre ribba för att komma igång.

Ordna kurser speciellt utvecklade för grupper med yrkeskunskap.

Tänka "utanför boxen"

Vi måste tänka "utanför boxen", den kommunala organisationen är viktig, ser vi våra nyanlända som en belastning eller tillgång? Man kan uppleva att det finns "segregation i integrationsfrågorna", kanske behövs integrationsråd i kommunerna?

Gör något nytt – kolla med andra kommuner i Norrbotten.

Flyktingguider/Faddrar

Flyktingguider/faddrar är viktiga för en lyckad integrering.

Ekonomi/Finansiering

Jokkmokk har infört TIM peng, vilket innebär att föreningar, företag, organisationer, privatpersoner kan ansöka om ett bidrag för att genomföra en aktivitet/insats som främjar Tolerans, Integration och Mångfald. För att få fler att engagera sig.

Budget i kommunerna till all integration inte bara till dom med uppehållstillstånd utan även till dem som söker asyl.

Hyrespengar som betalas ut till asylboenden skall villkoras med att hyresvärden tillför medel för en lyckad integration till lokalsamhället.

Föreningarna kan komma in med en projektansökan, med en bra idé, en skrivelse med budget, där man beskriver vilka olika aktiviteter man vill göra.

Lokaler kan kommunen hjälpa till med.

EU-medel inte så bra för att ansökan är jobbig.

Kommunerna

Vi måste börja arbeta inom vår egen kommun, och ta hjälp av Länsstyrelsen för samordning. Ett ökat samarbete mellan kommunerna är viktigt, lyft goda exempel och ta lärdom av varandra.

NLL har som krav att man samarbetar med flera kommuner.

Ideella sektorn, Föreningsliv

Ideella sektorn viktig för en lyckad integration, dessa går i täten för arbetet framförallt på landsbygden.

Vi skulle vilja se en snabbare matchning av nysvenskar mot föreningsliv utifrån intresse och arbete utifrån kompetens, då nätverket i lokalsamhället är mycket bredare och mer mångfacetterat.

Kyrkan kan vara ett alternativ men då måste man tänka på den religiösa aspekten.

Regelverket

Regelverket stryker kreativiteten och en snabb inkludering genom att alla ska lära sig språket oberoende av tidigare kunskaper (läs analfabeter kontra akademiker).

Regelverket alltför smalt, tjänstemän har ingen möjlighet till flexibelt handlande utifrån behoven i lokalsamhället.

Överenskommelser/Samarbete

Vi behöver få till lokala överenskommelser med alla tre parter i länets alla kommuner, (Länsstyrelsen och Kommunförbundet driver frågan).

Alla vinner på att samarbeta.

Ett samarbete mellan kommun, studieförbund – föreningar och Arbetsförmedlingen är ett måste.

Nätverksträffar för att se hur andra arbetar med integration.

Röda Korset kan vara en bra samarbetspartner

Samarbete är viktigt så att vi inte behöver uppfinna hjulet om och om igen. Vi ska lära av varandras misstag och av det som varit bra.

Föräldrar/Barn/Skola

Information till föräldrarna om hur man går till väga då barnen har t.ex. friluftsdagar – klädsel – utrustning – badhuset – kvinnotid – mixtid.

Fadderverksamheten i skolan, kan knyta ihop två ungdomar som kan göra saker tillsammans t.ex. ta Körkort tillsammans.

Få in föräldrar i föreningslivet.

Exempel

Älvsby kommun via företaget MUTCHO har påbörjat en starta eget – och projektkurs för nyanlända, tillsammans med några andra kommuner, det är möjligt för att fler att komma med där

Skaffa vänner med samma intresse. Ex. Vän i Umeå.

PEAB Södertälje har validering av utlandsföddas kunskaper och bygger billigare bostäder.

Information

Kommunen får information om hur det är i samhället. Det är viktigt att det även kommer ut till kommuninnevanorna.

På migrationsverket.se kan man hitta en hel del intressanta projekt.

Mer information – informera, lyfta upp, berätta vad ni gör.

Boendet

Det vore bra om man kunde skaffa boende på landsbygden, inte i flyktinganläggningar, där man har möjlighet att laga sin egen mat. I Långträsk har man 90 innevånare och 120 flyktingar.

Allmänt

Se på invandringen som en möjlighet i stället för problem. Vi är dåliga på att berätta om det goda vi gör. Vi behöver belysa goda förebilder, invandrare som lyckats.

Arbetsgivare

Arbetsgivare saknar kunskap om att arbeta med personer av annan bakgrund.

Bemanningsföretagen kan vara bra för personer med utländsk bakgrund att komma ut i arbetslivet.

Sundsvall

Rapport angående arbetet med Överenskommelse inom integrationsområdet från Röda Korsets samverkansråd i Sundsvall

Det känns positivt att kunna rapportera att ett arbete för att komma fram till en överenskommelse inom integrationsområdet har startat i Sundsvall. En lång process börjar ge resultat. Sundsvalls kommun och Röda Korset som ansvarat för planeringen inbjöd till en heldag för att diskutera ÖK arbete den 31 januari -15. Många föreningar var representerade. Planeringsgruppen består av en tjänsteman från FAVI (förvaltningen för arbetsmarknad och integration) och Röda Korset, styrgrupp är kommunens Integrationsråd. En arbetsgrupp med representanter från olika idéburna organisationer har också bildats. Kontakter har tagits med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen på kommunen med ambitionen att också engagera dem i arbetet.

Under 2014 har Röda Korset (RK) inbjudit till/varit delaktig i flera möten där möjligheter till samverkan diskuterats:

- Bred inbjudan från RK till en integrationsdag där många idéburna organisationer och även Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och Sundsvalls kommun deltog genomfördes i jan -14. Överenskommelsen togs upp i såväl inledning som avslutning av dagen. God uppslutning och intresse för samverkan men något ÖK arbete kom inte igång.
- Deltagande i kommunens Integrationsråd. Rådet är ett forum för samarbete mellan kommunen och idéburna organisationer. Inom ramen för rådet har en ansökan till Länsstyrelsen om §37 medel lämnats in. Kommunen blev beviljade en mindre summa där fokus i ansökan låg på samarbete med föreningar samt flyktingguide verksamhet vilket var en utgångspunkt för att komma igång med ÖK-arbetet.
- Mångfaldsdagen är ett arrangemang som ökat i storlek över tid. Integrationsrådet är engagerade i detta. Många föreläsningar och seminarier genomförs med bidrag av olika föreningar. På mångfaldsdagen presenterades även den forskningsrapport som initierats av styrgruppen nationellt och där Sundsvall var en av de deltagande kommunerna.

RK bidrog med föreläsning om "Positiv antirasism", dels för att möta den ökande främlingsfientligheten dels visa på betydelsen av samarbete.

- De olika kretsarna i Sundsvall har utsett representanter i en arbetsgrupp som på samverkansrådets (samarbetsorgan mellan kommunens RK kretsar) uppdrag arbetar med migrations/integrationsfrågor. Informationsutbyte och utbildningar genomförs. Bl.a arrangerar gruppen återkommande möten med Migrationsverket. Det senaste skedde i december. Rent generellt kan sägas att samarbetet mellan kretsarna inom RK ökat och mera aktiviteter kommit igång ofta i samarbete med andra organisationer.

Röda Korset har under året varit delaktiga i arbetet med framtagande av en överenskommelse inom det sociala området på regional nivå. Denna ÖK är nu färdig för politisk beredning och beslut. Detta arbete har varit lärorikt och erfarenheterna är helt klart av betydelse för det arbete som nu har påbörjats inom integrationsområdet. Under detta arbete medverkade även RK i en tankesmedja kring frivilligt arbete och även dessa erfarenheter är möjliga input i integrationsöverenskommelsen.

Röda Korset har ett brett ökande samarbete med många andra föreningar i kommunen kring integrationsfrågor. Särskilt intressant under föregående år är de kontakter som utvecklats med Västernorrlands idrottsförbund som visat intresse för integrationsarbete. Bland studieförbunden har ABF blivit en allt viktigare samarbetspartner för flera av våra kretsar.

Solgun Lundgren

Samordnare migration/integration Röda Korset

Valdemarsvik

Konferens om Överenskommelsen inom integrationsområdet – Hur kan den användas i integrationsarbetet i Östergötlands län?

2015-03-14

Välkomsthälsning

Pia Tingvall hälsar välkommen och introducerar dagen i sin roll som moderator. Hon är aktiv i Hela Sverige ska leva. Hon inleder med följande ord: "Om jag tänker som jag alltid har gjort kommer jag göra som jag alltid har gjort och då kommer det bli som det alltid har varit". Nu ska vi få syn på bättre sätt att ta tillvara på människors resurser. För det behövs. Vi kommer få syn på olika pusselbitar, olikas ansvarsområden, erfarenheter. De blir en helhet som ska bli mycket bättre än den har varit. Hur kan vi lösa samhällets utmaningar, hållbarhet, äldreomsorgen? Samhället behöver tänka i nya banor.

En fråga att ta med oss: Vad kan jag göra? Utifrån den jag är, den organisation jag representerar, för att föra arbetet framåt?

Erland Olauson, kommunalråd: Valdemarsvik är en liten kommun. 25 000 invånare på sommaren och 7000 på vintern. Kommunen har erfarenhet av flyktingmottagning, det finns 350 personer på asylboenden. Vi har stora erfarenheter av integration. Vi tar emot 100 personer i eget boende (EBO) eller enligt avtal och 25 ensamkommande barn. För att klara detta måste vi engagera alla; föreningar och företag samt att bli eniga politiskt om de stora linjerna. Vi har alla fått visionsdokumentet som delades ut i början av konferensen. Det som är viktigt i dokumentet är att många var med att utforma det. Vi vill engagera alla i att lösa samhällsproblem. "En plats i världen att vara stolt över" är en av visionerna. Vallonerna byggde Valdemarsvik. Ett annat exempel är läderfabriken som tog fart när tillverkningsmetoder togs från alla länder. Genom att i stor utsträckning importera entreprenörer och kunskap blev vi en stark exportör av produkter från bruk och industri. Öppenhet är sättet för framgång. Var tredje som arbetar här är 60 år eller äldre. En framgångsrik integration kan vara en viktig del av lösningen på det problemet.

Elisabeth Nilsson, landshövding: Ingen nämnde integration när jag tillträdde men sedan dess har mycket hänt i världen. Konflikterna i världen spiller över till Sverige. Det kräver mycket av vårt samhälle och de myndigheter som har ansvar. Men de formellt ansvariga räcker inte utan den idéburna sektorn, bostadsbolagen m.fl. behövs. Integrationsrådet, som består av företrädare för myndigheter och kommuner, diskuterar hur vi ska jobba ihop. Utmaningar vi inte haft tidigare kräver nya lösningar. Människor vill in i jobb, men har inte formell kompetens. Samtidigt behövs arbetskraft. Alla stora som små insatser är viktiga. Länsstyrelsen stödjer den civila sektorn och behöver mer resurser i det arbetet. Jag är glad för allt arbete som ni gör!

Nikola Vojnovic, SIOS Mellansverige: Vi är en ideell organisation, oberoende, utan politisk eller religiös anknytning. Våra mål är att förbättra möjligheter för människor med etnisk minoritetsbakgrund; språk, arbetsvillkor och allt annat. Vi vill att andra föreningar söker medlemskap hos oss. Vi är bildade av 14 etniska minoritetsföreningar i Mellansverige. Vi vill utveckla synsättet om vad som behövs och behöver medlemmarnas synpunkter. Jag känner mig inte alltid integrerad men vill inte bli assimilerad. Ja vill bli respekterad för den jag är.

Om du tar ett träd och drar upp med rötterna och försöker plantera det på ett nytt ställe så kommer det vissna. Alla vill vi förverkliga integration. Skapa tillhörighet. Våra medlemmar förbinder sig att aktivt delta i förverkligande av SIOS övergripande mål. Södermanland, Västmanland, Örebro och Östergötland ingår i Mellansverige. Vi stödjer medlemmarna genom aktiviteter och projekt. Aktuellt är en fotbollscup för integration i Köping. Vi har tillsammans med andra organisationer även anordnat konferens i Köping 2012 och Eskilstuna 2013. Många intresserade är intresserade, men vi behöver också uppföljning och kontinuitet.

Jan Runfors, Hela Sverige ska leva: Hela Sverige ska leva bildades 1989, nu har vi 5000 lokala grupper som jobbar för sin bygds lokala utveckling. Vi vill samverka med alla parter om det. Vi är en ung folkrörelse även om landsbygdsengagemang har funnits i alla tider. Vi jobbar med alla frågor; t ex att göra inflyttning möjlig, att ha en bra infrastruktur. Vi vet att bredband möjliggör företag. Då arbetar vi med att få upp på dagordning den frågan. Det finns behov av arbetskraft inom offentlig sektor framöver. Vi jobbar också med integration – alla behövs.

Överenskommelsen inom integrationsområdet

Julio Fuentes, medlem i Styrgruppen för uppföljning av Överenskommelsen inom integrationsområdet: Han är representant för alla tre parter i Överenskommelsen inom integrationsområdet i den här konferensen, då de andra parterna var förhindrade av komma. Överenskommelsen inom integrationsområdet antogs i april 2010. Parterna är regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting. Syftet är att förtydliga relationer mellan aktörerna och att utveckla former och metoder för dess organisationer att bättre kunna medverka i arbetet. Relationen mellan det offentliga och organisationerna bygger på sex principer: Erkännande av organisationernas självständighet och oberoende (organisationer sätter sin egen agenda), relationen förs i dialog (som bygger på erkännandet av jämbördighet), kvalitet (erkänner varandras verksamhet och egenart som kvalitet), långsiktighet (förhållandet mellan offentliga och idéburna ska vara långsiktigt och sträcka sig över en längre tid), öppenhet och insyn (parterna förbinder sig att vara öppna mot varandra i metoder, redovisning, överväganden) och mångfald (det offentliga erkänner att organisationerna har olika utgångspunkter och sätt att verka och att det är många parter med).

Principerna blev förankrade av förra regeringen hos dåvarande oppositionen. För att följa upp utvecklingen av Överenskommelsen inom integrationsområdet bildades en styrgrupp bestående av alla tre representanter. Regeringen anslår 900 000 kr per år. En årlig rapport ges ut. 2011-2013 har anordnats sju regionala konferenser. Rundabordssamtal med arbetsförmedlingen ägde rum 2012. Tre nationella konferenser har genomförts. Den nya regeringen har uttryckt att under 2015 kan det finnas behov att se över formerna för detta arbete. Det har dock inte kommit några tydliga signaler från regeringen om hur arbetet ska fortsätta. Sammanfattningsvis handlar Överenskommelsen inom integrationsområdet om en viljeinriktning att samverka och att relationen mellan det offentliga och organisationerna regleras genom sex principer.

Jan Runfors, som representant för organisationerna i styrgruppen för Överenskommelsen inom integrationsområdet. Vi har använt de 900 000 kr. till att hålla sådana här konferenser

istället för att bygga upp ett stort kansli. Överenskommelsen initierades av regeringen. Vi vill bidra med kompetens och erfarenhet för en mer effektiv etablering och integration. Ett exempel är att förlägga flyktingförläggningar med stor delaktighet från bygden. Dialog och samverkan är nyckelord för att identifiera de hinder som finns för integration.

Organisationernas utgångspunkt i arbetet med Överenskommelsen är följande: Vår definition av nyanlända är människor som fysiskt precis kommit till Sverige.

Integrationspolitiken omfattar alla från nyanlända till människor som bott i Sverige i många år som fortfarande behöver stöd. Integration är en ömsesidig process hos den enskilde nyanlände och samhället. De mänskliga rättigheterna är grunden för ett mångkulturellt samhälle och för och motverka marginalisering och diskriminering. Det finns många brister idag: Svenska språket är en nyckel men undervisningen i svenska som andraspråk är bristfällig, modersmålsundervisningen har låg status trots att den är en förutsättning för god andraspråksinläring. Arbetslivet tar inte till vara människors resurser. Vi behöver också utveckla ett förhållningssätt för att förstå andras villkor och bakgrunder. Detta är alla samhällsfrågor och de idéburna organisationerna kan göra mer än det som de gör idag. Satsa på de idéburna organisationerna!

Mottagande, demografi, mångfald och tillväxt

Jonas Doll, Migrationsverket Mottagningsenheten Norrköping: Prognosen för 2015 är 93 000 asylsökande, den är högre än 2014. Detta är ingen parentes utan en situation som vi kan utgå ifrån ska råda under en längre tid. Ensamkommande beräknas uppgå till 7800 för 2015. Samverkan är en nödvändig faktor om det här ska fungera. Från Migrationsverket i Norrköpings horisont så har samverkan varit en viktig del. Migrationsverket är medlem i Länsstyrelsens integrationsråd. En aktuell fråga är boenden. Vi skulle inte klara oss en dag utan alla er som sitter här. Ni bär mycket av det stöd och de insatser som görs för asylsökande, eftersom mycket av det som görs är baserat på frivilliginsatser. Det kan också vara problematisk då myndigheterna upplevs som frånvarande. Organiserad sysselsättning hade vi uppdrag i förut, men den lades ner när det var få asylsökande. Här har vi ett uppdrag att hitta former som håller över tid. Hur kan vi hjälpas åt med detta? Vi befinner oss i en stor omorganisation och en bärande idé är att bryta ner de gränser som finns intern hos oss. Skapa process att arbeta med alla de frågor som kommer till oss. Skapa kortare handläggningstider. Få en kedja med arbetsförmedlingen, kommunerna m.fl. Det finns visst hopp!

Yvonne Thorsson, arbetsförmedlingen Marknadsområdets stab stationerad i Linköping: Arbetsförmedlingen har särskilt ansvar för nyanlända. Målet är en snabb etablering av de nyanlända på arbetsmarknaden. Vi ska vara samordnande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter. Arbetsförmedlingen fick Etableringsuppdraget i december 2010 när Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända trädde i kraft. Varje nyanländ skulle få svenskundervisning och insatser för arbete. Avsikten var att matcha den nyanlände så snabbt som möjligt med de behov som finns på arbetsmarknaden, rusta och förbereda att söka, få och behålla arbete. Etableringsreformen är en rättighetslagstiftning. I ett etableringssamtal identifierar man kompetens, ambition, intressen och man gör en etableringsplan med olika insatser. Det finns också möjlighet att få stöd med bosättning genom att matcha kompetens med boendeort. Genom etableringslotsar skulle den nyanlände etablera nätverk och få socialt stöd. Nu är denna tjänst avslutad sedan den 20

februari, vi har inte kunnat garantera kvalitet i den tjänsten. Arbetsförmedlingen arbetar nu för en alternativ lösning. Etableringsplanen gäller 24 månader och är på heltid, innehåller olika aktiviteter; svenska, samhällsorientering, andra arbetsförberedande insatser, utbildning, aktivitet i en organisation... allt individuellt anpassade. Till planen finns en etableringsersättning om man deltar i aktiviteterna i planen. Ersättningen är lika för alla – 308 kr per dag 5 dagar i vecka. Försäkringskassan betalar ut ersättningen. Arbetsförmedlingen genomför uppföljning och utvärdering för att mäta lagens effekter. Nationellt fanns det 43 911 personer i etableringen i februari 2015. 2293 personer i Östergötland i februari 2015. 7000 i Väst-Sverige, 5000 i Stockholm. 1000 i Norrköping, 370 Linköping och Motala, 180 Finspång. 30 % av etableringsdeltagarna får arbete eller högre studier inom dessa 24 månader.

Håkan Lind, Arbetsförmedlingen chef etablering östra länsdelen: Arbetsförmedlingen har kontor i samtliga städer till kärnverksamheten. Etableringsverksamheten utgår från Norrköping eller på avtalad tid i någon mindre stad. Vi upprättar planer och beslutar om ersättning, SFI eller annan utbildning. Men vi kan inte allt. Vi har en stor tacksamhet för det arbete som sker i idéburna sektorn. Någon annan behöver ge nätverk, skapa kontaktytor, öppna upp. Om alla gör lite ökar chanserna för att fler ska få en bra start och en snabbare etablering.

Synpunkt: Behövs ökad kontakt mellan handläggare och lokala företag. Största problemet är att nå arbetsgivare. Svar: Arbetsförmedlingen har fått ökade resurser, nyligen 3 handläggare. Nu är det snart 40 handläggare. Detta ska leda till större kontaktytor mot arbetsgivare.

Synpunkt: Saknas lokala kontor bl.a. i Ödeshög!

Mona Hallström-Hjort, chef ör Länsstyrelsens enhet för social hållbarhet: Länsstyrelsen har ett brett uppdrag att samordna insatser i länet och är statens enda aktör på länsnivå. Det finns 21 länsstyrelser i landet. Uppdraget för länsstyrelsen är att nationella mål ska få genomslag på regional nivå utifrån regionala förutsättningar. Integration är viktig. Länsstyrelsen har sedan 2007 haft uppdraget i stället för dåvarande Integrationsverket. 2010 fick vi uppdrag kring nyanländas etablering. Kommunerna ska ha beredskap och kapacitet att ta emot. Vi träffar överenskommelser med kommunerna och förhandlar utifrån ett länstäl som bygger på prognosen. Arbetsförmedlingen fattar beslut om länstalet. Utgångspunkten är länets utveckling, förvärvsarbeten, demografi, boenden. Finns inga bostäder, framför allt i de mindre kommunerna. Byggs för lite – vi förordar det. Länstalet var 3550 förra året, det är 4129 i år. 14000 personer är kvar på förläggning och ska påbörja etablering men inte kan anvisas en bostad. Sen 2011 förhandlar Länsstyrelsen platser för ensamkommande unga. Det finns avtal med kommuner. Men även utan avtal ska en kommun ta emot. En överenskommelse om etablering är underskriven– alla kommuner har skrivit under. Vi håller på att forma ett regionalt mottagande av nyanlända. Vi befinner oss i en fas att tänka nytt och ta fram en Östgötamodell för mottagande. Det finns en regional avsiktsförklaring kring ensamkommande barn, underskriven av många idéburna organisationer. Det finns § 37-medel som kommuner kan söka. Genom § 37a får man ha den ideella sektorn med i samverkan. Valdemarsviks kommun fick härom året medel att göra en film som visar hur bra det är att bo i en liten kommun. Hon framför också en hälsning från Region Östergötland. Regionen ansvarar för Europeiska socialfonden. Det kommer att finnas utbildningar under våren. Utlysning av medel sker till och med september.

Synpunkt: Man vill lyfta frågan om alla de som bor på anläggningsboende och väntar eller blir kvar och inte kan anvisas.

Synpunkt: Inkludera idéburna i integrationsrådet!

Goda exempel

Djamal Hamaili, flyktingsamordnare, Valdemarsviks kommun: Här jobbar vi med en massa olika projekt. Många nyanlända hade lantburks erfarenhet och det blev till projektet Flykting söker bonde. Man gjorde en film som främjar integration och lyfter upp landsbygden. Gravida kvinnor var oroliga för sin svenskundervisning när de är föräldralediga; kommunen möjliggör svenskundervisning för dem. Vi vill alltid hitta lösningar. Här har vi fyra moder Teresa. Och en Martin Luther King. Vi har visioner. Vi har förverkligat en dröm att integrera på olika sätt; vi har friidrott, egna kulturföreningar, körkortsteori, hembygdsförening, matlagningsgrupp och kören Röster för integration. Den stora kören sjunger tillsammans med oss tre sånger: Jag blir så glad när jag ser dig, Jag trivs så bra här i viken och Det lilla ljus jag har.

Nhela Ali, kommunikatör på Migrationsverket och Valdemarsviks kommun. Samordnare för asylsökande sedan 2012. Människor sitter här i sitt öde och väntar på utredningstid och beslut. Det är inte kul att vänta. Många olika ideella organisationer och andra är med och jobbar och jag är spindel i nätet. Jag förmedlar kontakt med vården och andra. Jag har kontakt med de 417 asylsökande i kommunen. Vi har svenskundervisning liksom många andra organisationer i kommunen. Kom gärna hit på besök.

Susanna Löfgren, Linköpings stift Svenska kyrkan: Svenska kyrkan finns på alla platser i landet och regionen och vill vara en god kraft i att bygga ett gott samhälle för alla. I vår region finns 103 församlingar som på olika sätt arbetar med de här frågorna. Exempelvis Barn i Väntan/barn i start som i grupp låter asylsökande och nyanlända barn bearbeta olika teman; TILLSAMMANS-projektet i Söderköping där ensamkommande ungdomar och svenska ungdomar möts, Interreligiösa nätverket i Norrköping där företrädare för olika religiösa samfund möts för att skapa ett tryggt Norrköping.

Ingela Jansson, Svenska kyrkan i Valdemarsvik; Många kristna kom till kyrkan. Det spreds och kyrkan blev en mötesplats för alla. Vi delar upp oss i grupper för svenskundervisning. Vi samarbetar med föreningen Odd fellow. Grannförsamlingen har öppet för mammor och barn. Vi anordnar matlagning tillsammans med kommunen. En kvinna som bott här i 20 år kom och berättade hur bra det är att bo i Valdemarsvik. Vi möter många som gått här länge, som fått avslag på sin ansökan men blir kvar här länge. Det är nedbrytande. Det vardagliga mötet är viktigt, att se varandra i ögonen när vi möts på ICA.

Rose-Marie, Next Step: Next steps internationella förening startades för åtta år sedan. Det fanns inga naturliga mötesplatser för nyanlända. Det är fint med kulturföreningar men de är inte kulturöverskridande. Det fanns akademiker med utländsk bakgrund som inte fått jobb. Vi startade Internationell husmorsgymna – gymnastik. Det var ett grepp för att få kontakt med svenskar – svenskar tränar ju. Till en början uppgav svenskarna att de kom bara för gympan: men idag leder de svenskundervisning, läxhjälp. Jag leder gymnastik grupper för män. Next Step jobbar med olika organisationer: I höst ordnas en startdag. Hon uppmanar

att sluta jobba med assimilation – jobba med integration. I Hageby blir man stigmatiserad som människa.

Jeanette Uner, Folkungaland: Folkungaland finansieras av EU och kommunerna (i västra delen av länet där projektet finns). Det handlar om att ta vara på friheten som allemansrätten ger oss. Vi anordnar sommarläger med Boxholms båtklubb och samverkar med Norrköpings skidklubb om vintersport och klädsel. Samverkan med civilförsvaret i Mjölby; säkerhet i alla situationer t.ex. i relation till vatten. Samverkan med Väderstad byalag; hur en förening fungerar och varför man har en förening, vad en förening kan ge. Vi anordnar också Teamledarträffar där vi behandlar teman som ledarskap och personlig utveckling, vett och etikett i naturen, föreningskunskap. Ett projekt inom Folkungaland är Ny på landet. Allt ordnas på frivillig basis. Det började 2011. Det handlar om att knyta samman en landsbygdsförening med en kulturförening så man kan bli partnerföreningar. Vi har två viktiga fokus: "Vi vänder på steken" och "Naturen som inspirationskälla". Det har resulterat i en kokbok. Vi vill gärna se att man får in landsbygdsperspektiv, där stad och land möts.

Lars Beckman, kommunpolitiker Valdemarsvik: Vi hade för några år sedan konflikter mellan infödda och asylsökande. Vi arrangerade ett möte och då kom en frågvis kvinna, hon blev anställd som kommunikatör och har gjort ett fantastiskt arbete. Hennes egen utländska bakgrund har varit en tillgång. Hon är här idag och har redan talat tidigare, hon heter Nhela Ali.

Diskussion i grupper och kaffe

Deltagarna delar sig i arbetsgrupper för att svara till följande frågor: Vad krävs av organisationer och myndigheter för god samverkan och integration? Hur går vi från ord till handling?

Presentation av gruppdiskussionerna

Grupp 1. Alla kan engagera sig mer på sin fritid men behövs forum där man kan mötas och att även ett litet engagemang räcker. Fritid är viktig för ungdomar, hur arbeta med det? Hur når vi de unga som inte vill gå till idrottsförbunden. Kan organisationerna öppna upp sin verksamhet. Se möjligheten i dessa. De är en resurs. Exempel på plattform i Ödeshög där föreningar kan mötas. Det handlar om att prata med varandra, skapa mötesplatser. Se utrikes födda som en resurs, en konsumentgrupp, en möjlighet. Exempelvis för rekrytering till fotbollslag. Det går 25-30 år att etablera en svensk född. För en utrikes född tar det ca 7 år. Viktigt att få människor att känna sig behövda. Att exempelvis en pensionär får hjälpa en flykting innebär att pensionären känner sig behövda. Fråga vad målgruppen vill, tro inte.

Grupp 2. Vad krävs för god samverkan och integration? Börja från dag ett, inte vänta på uppehållstillståndet. Börja med språkundervisning direkt, samordna insatser, ta vara på goda krafter, skapa mötesplatser som t ex möten över mat, Invitationsdepartementet. Många vill hjälpa till.

Hur går vi till handling? Anställa en kommunikatör som kan fler språk? Någon som finns på plats och kan hjälpa. Starta fadderverksamhet. Fler nätverksmöten med färre kommuner. Ta tillvara på de nyanländas egna idéer. Samverka med studieförbund. Anlägg kolonilotter. Det går!

Grupp 3. Behov av nätverksträffar. Öka samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer. Prata om goda exempel. Svårt söka projektpengar. Önskemål om att få en förteckning av fonder. Många frivilliga är duktiga på språk, kan vi utnyttja dem bättre? Bekymmer med validering – det tar tid. Sker på olika sätt. Vi har utnyttjade resurser som kör taxi. Upphandlingsfrågor är viktiga. Samordna upphandling av SFI-frågor och annat.

Grupp 4. Integrationsarbetet har intensifierats i samverkansråden på Röda Korset. Utse integrationsansvarig. Inte bara jobba med asylfrågor. Besöksgrupper. Kommunikation behövs mellan alla parter. Vad man gör och vad man behöver. En kontaktlista med alla organisationer som finns. Stötta varandra. Önskemål om mer aktiviteter för ensamkommande barn, särskilt under loven när andra barn reser bort med sina föräldrar. Inför fadderfamiljssystem. Det gäller att hitta lösningar där osäkerhet elimineras. Det handlar om att skapa mötesplatser. Nätet av bestämmelser och regler måste vi komma bort ifrån – mer av att organisationer vågar ta risker och göra fel. Mer civil olydnad. Gör mer istället för att lyfta fram problemen hela tiden. Stärk de nyanländas egen initiativförmåga.

Grupp 5. Spindeln i nätet. Vart ska man vända sig? Ta steget och sök information. Alla måste ta sitt eget ansvar och ta det steget. Kompetensvalidering; ett arbete är viktigt för integrationen. Svårt att ta reda på vad människor kan. Samordna för att korta processen till arbete. Ta ett eget ansvar: skapa en kontakt.

Avslutning

Pia Tingvall avslutar dagen genom att läsa upp några meningar som hon har knappat upp under dagen.

- Jag tänker vara mer öppen! Jag tänker ta mer initiativ!
- Gå från hjärtat till fötterna!
- En plats i världen att vara stolt över.
- Det bästa kan vara det bästas värsta fiende! Tänk inte så mycket, våga ta ett steg.
- Hur tar vi till vara på resursen i 93000 asylsökande?
- Arbetsförmedlingen kan inte skicka med dessa människor ett nätverk. Bygga förtroenden.
- Jag vill inte vara en vacker fågel i en bur! Jag vill sträcka ut mina vingar!
- Om jag tänker som jag alltid har gjort kommer jag göra som jag alltid har gjort och då kommer det bli som det alltid har varit.

Susanna Löfgren, Svenska kyrkan

Malmö

Konferens Integration och mångfald i lokalsamhället i Malmö 2014-11-18

Konferensen anordnades på initiativ av Iransk-svenska föreningen i Malmö, SIOS Syd, Hela Sverige ska leva och Svenska kyrkan i samarbete med Malmö stad, Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och Nätverket Idéburen sektor i Skåne. Konferensen var en uppföljning av den regionala konferensen inom Överenskommelsen inom Integrationsområdet, ÖKI, som genomfördes 2012. Konferensens övergripande tema var Integration och mångfald i lokalsamhället och hölls den 20 november 2014, i Malmö på Limhamns Folkets Hus. Ett sjuttiofem deltagare närvarade.

Konferensen öppnades av moderator Jeanette Larsson, före detta polis som arbetat mycket med hatbrott och som idag äger företaget Carpe Courage.

Utveckling och samarbete inom överenskommelsen mellan olika aktörer i Skåne

Det första passet i konferensen är ägnat åt utvecklingen och samarbetet inom överenskommelsen mellan olika aktörer i Skåne. De inbjudna talarna är:

- Julio Fuentes från SIOS, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige
- Åsa Stenbeck Holmér, integrationsamordnare på Länsstyrelsen i Skåne
- Maria Nilson, Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet
- Yvonne Augustin, regionråd, Region Skåne, Helsingborg
- Andreas Schönström, kommunalråd, Malmö
- Allan Waktmar från Arbetsförmedlingen i Malmö

Julio Fuentes, som även är en av organisationsföreträdarna för Styrgruppen för uppföljningen av ÖKI, håller välkomsttalet och berättar om grunden till ÖKI, som tecknades år 2010. Arbetet med ÖKI började år 2011. Bland annat bestämdes att man ska börja anordna regionala konferenser, där människor från olika myndigheter och organisationer ska få möjlighet att träffas och diskutera.

SIOS tillsammans med andra organisationer blev inbjudna av den förra regeringen för att diskutera och inleda en dialog kring integrationsfrågan och hur organisationer ska samverka med myndigheter, kommuner och landsting, och olika utgångspunkter diskuterades.

Syftet med ÖKI är att organisationer ska bidra med sina kunskaper och erfarenheter för ett effektivare integrationsarbete. Huvudsyftet är att i dialog och samverkan, identifiera och undanröja hinder, arbeta mot integration och att föreslå åtgärder som underlättar människors etablering i samhället. Det är även av stor vikt att identifiera de strukturella hindren som finns i samhället, för att undvika att grupper och individer marginaliseras. Julio Fuentes nämner vikten av att vilja att samarbeta med andra organisationer och även att titta på om det som görs idag är rätt, eller om det finns andra typer av samverkan. Ett mer horisontellt samarbete behöver utvecklas, då tyvärr många organisationer fortfarande arbetar väldigt vertikalt och åtskilt från varandra.

Avslutningsvis presenteras en del av styrgruppens arbete, vilket är:

- Sju genomförda regionala konferenser.
- Tre årliga nationella konferenser.
- Stöd till de regionala arbetsgrupper som bildats.
- Studie om somalisk familjeåterförening i fyra kommuner: Malmö (Rosengård), Borlänge, Sundsvall och Växjö.

Åsa Stenbeck Holmér ser den idéburna sektorn som en positiv kraft och myndigheternas stora ansvar betonas när det gäller att möjliggöra för den idéburna sektorn att ta sig in på de arenor där ofta myndigheter verkar och dominerar. Både på regional och lokal nivå har överenskommelsen börjat sätta spår ute i landet, och myndigheterna har fått förstärkta uppdrag när det gäller att samverka och stötta processerna att arbeta tillsammans. Skåne har förmånen att ha två regionala överenskommelser. Den ena är mellan Region Skåne och det regionala nätverket, Nätverket Idéburen Sektor Skåne, där man har utarbetat en handlingsplan som spänner brett över många samhällsfrågor. Det finns också en politisk styrgrupp som är kopplad till den här överenskommelsen.

Den andra överenskommelsen handlar om samverkan kring mottagandet av flyktingar och asylsökande, där företrädare för en rad olika myndigheter samverkar. Det som förenar båda överenskommelserna, är det gemensamma arbetet i utvecklingsplattformen Partnerskap Skåne. Länsstyrelsen har sedan 2008, tillsammans med Nätverket Idéburen sektor, ständigt tagit nya steg utanför de så kallade "boxarna", och försökt att vara kreativa. Nätverket Idéburen Sektor nämns som en väldigt viktig part, som också finns med i över ett 20-tal underprojekt, kopplade till Partnerskap Skåne. Genom överenskommelsen och Partnerskap Skåne, bedrivs idag ett gemensamt arbete som rör sig på systemnivå, organisationsnivå och verksamhetsnivå kring flyktingmottagandet.

Länsstyrelsen har vidare tillsammans med Partnerskap Skåne, utvecklat metoden NAD, Nätverk, Aktivitet och Delaktighet. Genom NAD har även de lokala föreningarna i de skånska kommunerna varit aktiva och delaktiga. Projektet har funnits i några år och kommer att vidareutvecklas och bland annat ska fyra personer rekryteras, vilka kommer att vara ute på olika ställen i kommunerna. Arbetet handlar om att vara en direkt aktör och resurs i det skånska flyktingmottagandet.

Erfarenhet och utvärdering pekar på att den idéburna sektorn tillför ett stort värde för integrationen. Den idéburna sektorn står för social gemenskap, nätverk och möjligheten att kunna träna sitt språk. Erfarenhet visar på att om den idéburna sektorn inkluderas i flyktingmottagandet, blir resultatet ett bättre flyktingmottagande. Även Arbetsförmedlingen i Skåne har tagit ett stort ansvar för att kunna möjliggöra ett bättre samarbete. Det framtida arbetet består av att fortsätta att arbeta med att öka kunskapen om samverkan mellan sektorerna och att fylla de luckor som finns i dagsläget.

Maria Nilson från Regeringskansliet fortsätter med att vidare förklara syftet med dialogen inom integrationsområdet, som är att förtydliga relationen mellan stat och idéburna organisationer i arbetet med nyanländas etablering och integration. Nya former och metoder behöver utvecklas så att de idéburna organisationerna kan medverka i att skapa bättre förutsättningar. Verksamheter behöver inventeras, hinder identifieras och det bör belysas hur idéburna aktörer kan utvecklas som utförare, utan att förlora sin självständiga roll.

Överenskommelsen finns både inom det sociala området och inom integrationsområdet, och utgångspunkterna i ÖKI, utgår ifrån vad den förra regeringen tyckte och hade för syfte. Överenskommelsens vision och principer, som de tre olika parterna Regeringen, SKL och organisationerna har undertecknat, stod även den förra oppositionen bakom.

I och med regeringsskiftet, finns idag ingen integrationsminister, utan man har valt att lägga integrationsfrågorna på det tvärsektoriala planet, dvs. något som ska finnas med i alla regeringens politikområden. Dock finns det en samordnande integrationsansvarig, Ylva

Johansson, som finns på Arbetsmarknadsdepartementet och det är även Arbetsmarknadsdepartementet som är huvudansvarig för ÖKI.

När det gäller arbetsmarknad, integration och näringslivsfrågor, är frågan kring integration oerhört viktig. Förra regeringen arbetade kraftfullt med att få in integrationsfrågor genom olika näringslivsprojekt, och inriktade sig på att inkludera den ideella sektorn och det civila samhällets organisationer ännu mer, säkra villkoren för organisationerna och se till att människor känner en meningsfullhet i att ha kommit till Sverige.

Varje part inom ÖKI har sin egen åtgärdsplan, där man beskriver vad man vill göra. Vidare finns det gemensamma åtaganden som är generella, som alla parter arbetar mot, för att överenskommelsen ska få kraft. I exemplen kring den förra regeringens insatser som har krävt samverkan och dialog, nämns engagemangsguider och mentorer, etableringslotsar, olika kvalitetshöjande SFI-insatser och forskning och statistik om det civila samhället.

Avslutningsvis pratar Maria Nilsson även om Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, och dess roll inom ÖKI. SKL fanns med som observatör under hela dialogprocessen inför ÖKI, och skrev under först då det färdiga dokumentet var klart. SKL ska vara ett stöd för de kommuner som vill starta och arbeta med någon typ av överenskommelse. SKL har ingått i nätverk de senaste 5-6 åren, där de har varit med som ett stöd och bidragit med olika sorters material och enkäter, för att hjälpa till på det lokala planet.

Yvonne Augustin, regionråd i Region Skåne, arbetar med sjukvårdsfrågor och pratar bland annat om jämlikhet och vårdcentraler, och vikten av att rätt vård ska vara tillgänglig för alla. Mycket arbete behövs på den fronten.

Skåne gjorde den första regionala överenskommelsen i Sverige, där alla partier var överens. Exempel på överenskommelser i Skåne är fontänhusen i Malmö, Helsingborg, Lund och Båstad. Region Skåne har även knutit en överenskommelse med Stadsmissionen, och även med Röda Korset, både när det gäller mottagningen av krigs- och tortyrskadade flyktingar, och asylsökande, samt har Röda Korset sjukhusvårdar ute på sjukhusen som tar emot patienter och visar dem rätt. Vidare finns en överenskommelse med sexual terapeutiska mottagningar och förhoppningen är att fler överenskommelser ska knytas framöver.

Socialdemokraterna i Skåne är övertygade om att samarbetet mellan den idéburna sektorn och det offentliga kommer att öka, men de vill samtidigt vara uppmärksamma på att de inte kräver att den ideella sektorn tar över det lagstadgade arbetet. Det är viktigt att samhället inte alltid tar för givet att de frivilliga ställer upp. Det frivilliga arbetet stärker samhället och berikar människor och även själva arbetet på sikt, och det är därför oerhört viktigt att detta arbete utvecklas.

Kommunalråd Andreas Schönström, Malmö stad, pratar om att utgå från rätt perspektiv i den allmänna integrationsdebatten. Integration är inte en förutsättning för, utan ett resultat av en politik för alla. En politik som arbetar för arbete åt alla, bostäder åt alla; och därmed en inkludering i samhället.

Det grundläggande när man arbetar med integration är, man tittar på möjligheterna och fokuserar på det som vi har gemensamt, istället för vad som skiljer oss åt, och eventuellt vid behov senare sätter in särskilda insatser.

För att skapa en slags överenskommelse med den idéburna sektorn på en ny nivå, har Malmö sedan ÖKI skrevs under, inlett ett samarbete med framförallt MIP, Malmö Ideella Föreningars Paraplyorganisation och MISO, Malmö Idrottsföreningars Paraplyorganisation.

Mycket har gjorts i Malmö, särskilt inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet. Malmö Stad har bland annat haft samarbete med den Internationella Kvinnoföreningen, med Boost by FC Rosengård, med ABF och ABL kring Yallatrappan och Gemenskapen. Vidare har via Finsam, ett PTSD-center finansierats, där Röda Korset varit en avgörande faktor för dess framgång. Tillsammans med Hassela har ett projekt för unga genomförts. Ytterligare samarbeten som nämns är samarbete med Coompanion, Folkuniversitetet och ett tidigare genomfört projekt som heter Myllan. Tillsammans med Herbert Felix Institutet har ett samarbete gjorts för somalier. Allt detta har lett till nya erfarenheter, men nu är det dags att gå vidare i utvecklingen och fördjupa samarbetena på en annan nivå. Andreas Schönström menar att det inte går att fortsätta som tidigare, där det enbart handlar om projekt, medfinansiering till projekt och kortsiktiga perspektiv.

Inom Kommissionen för Socialt Hållbart Malmö, har forskning och analys av Malmö gjorts av en grupp forskare. Man har kommit fram till flertalet olika förslag, men främst presenteras två övergripande rekommendationer. Den första rekommendationen är att Malmö Stad bör etablera en social etableringspolitik, som kan utjämna skillnader i levnadsvillkor och göra samhällssystemet mer jämlikt. En förutsättning för att detta ska lyckas, bygger på att vi förändrar de processer som idag används för styrning; att vi inkluderar fler, då det sällan blir bra när till exempel kommunen ensam ska göra något, eller staten ensam ska göra något, eller föreningslivet ensamt ska göra något. De mest framgångsrika projekt som har funnits, har varit när samtliga parter har varit inblandade samtidigt och arbetat mot samma mål. Häri ligger styrkan. Kommissionen säger att vi måste skapa de här kunskapsallianserna, där alla samverkar åt samma håll; där en form av partnerskap utvecklas, än att någon är projektägare. För att hålla ihop samhället, krävs tidiga insatser och en social investeringspolitik.

På föreningslivsområdet måste behoven mötas på ett nytt sätt, och en omfattande utredning har nu tillsatts. Resultatet av undersökningen kommer att presenteras under 2016.

Det viktigaste och främsta budskap som Andreas vill förmedla är att vi måste bort med projektägande och istället arbeta med avtalspartners. Den viktiga frågan som bör fokuseras på är, hur vi arbetar fram ett partnerskap med den lilla föreningen och den stora kommunen som jämbördiga partners, där vi tillsammans sätter målen och bestämmer innehållet i det som ska göras.

Avslutningsvis får **Allan Waktmar** från Arbetsförmedlingen möjlighet att presentera projektet "Samordnad Handlingsplan", som är en gemensam satsning för att utveckla metoder för en sammanhållande process för att effektivisera arbetsmarknadsinträdet för vissa utrikesfödda kvinnor. Insatsen utgår från Malmökommissionens förslag till integrerad modell för sysselsättnings- och välfärdsfrågor.

Kärnan i partnerskapet utgörs av Malmö Stad och Arbetsförmedlingen, där Arbetsförmedlingen är ansvarig projektägare. Samarbete kommer att ske med andra myndigheter, främst Försäkringskassan och Region Skåne.

Just nu pågår en pilotfas där medarbetare från Malmö Stad och Arbetsförmedlingen planerar, genomför och följer upp alla insatser gemensamt. Implementeringsfasen börjar 2016, då den nya arbetsmodellen kommer att integreras i ordinarie verksamheter inom

Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Efter projektets slut 2016, kommer gemensamma riktlinjer och anvisningar ha utarbetats för ett sammanhållet arbete med utrikesfödda kvinnor i Malmö.

Dialogcafé

Det andra passet i konferensen genomfördes i form av ett dialogcafé som var indelat i följande ämnen, var och ett med en moderator.

- Ideella Föreningar & Mötesplatser - *Linda Attin, MIP*
- Språk & Utbildning - *Helena Hölerman, Länsstyrelsen*
- Hälsa & Boende - *Yvonne Augustin, Region Skåne*
- Antidiskriminering - *Hannah Thomé (V), Kommunalråd Malmö*
- Arbete - *Andreas Schönström (S), Kommunalråd Malmö och Allan Waktmar, Arbetsförmedlingen, Malmö*

Frågorna som diskuterades var:

- Vilka hinder och problem har funnits/finns när det gäller samarbetet mellan ideella organisationer och myndigheter?
- Hur kan vi skapa ett bättre samarbete och förebygga de hinder som finns idag?
- Vad kan vi dra för lärdom av det arbete som gjorts de senaste åren och hur kan vi vidare utveckla detta arbete?

Dessa frågor låg till stor del som grund till paneldebatten.

Paneldebatt

Medverkande i paneldebatten var Jan Runfors, Hela Sverige Ska Leva; Christoph Lukkerz, Nätverket Idéburen Sektor Skåne, Yvonne Augustin, Regionråd, Region Skåne och Andreas Schönström, Kommunalråd, Malmö.

Jan Runfors pratar om den offentliga sektorns kunskap om civilsamhällets organisationers, och även om organisationernas kunskap om hur samhället fungerar. Denna kunskap behöver ökas hos båda parter. En annan viktig punkt som har debatterats i dialog med staten kring de här frågorna är representativitet och att det är väldigt vanligt att till exempel kommuner, gärna vill ha EN organisation att prata med. Men verkligheten består av en otrolig mångfald, där en enorm mängd olika organisationer finns representerade. En möjlig lösning, kopplad till överenskommelserna på nationell nivå, skulle kunna vara att höja statusen på den ideella sektorn, genom att inrätta en föreningssamordnare, som har en övergripande viktig funktion. Små organisationer kommer ofta inte med i många sammanhang. Att annat hinder som kan uppstå för landsbygdens föreningar, är att storstaden är norm, och dessa föreningar kommer ofta inte med i de regionala överenskommelser eller nätverk som träffas.

En annan underutnyttjad resurs i samhället är de etniska organisationerna i storstäderna, dit folk ofta vänder sig till för att få samhällslösning och gemenskap. Dessa föreningars resurser bör uppmärksammas ännu mer. Även när det gäller integration på landsbygden är de små föreningarna en otrolig resurs, och Jan uppmanar myndigheter att inte bara fokusera på paraplyföreningar.

Christoph Lukkerz, från Nätverket Idéburen Sektor Skåne, ger en sammanfattad bild av vad den idéburna sektorn i Skåne är. Det är 22 000 idéburna föreningar, varav 14 000 ideella

föreningar. Viktigt att tänka på är att denna sektor är en stor arbetsgivare med många anställda.

Den regionala överenskommelsen handlar om "hur vi förhåller oss till varandra i alla arbeten där den idéburna och offentliga sektorn samarbetar", där de sex principerna om självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn och mångfald ska råda. Dessa principer ska användas inom alla arbeten där man samarbetar. Christoph Lukkerz påpekar, att det som Yvonne Augustin nämnt tidigare under sitt tal, är så kallade idéburna och offentliga partnerskap, och inte överenskommelser. Det är där region och en enskild organisation har arbetat kring en direkt insats, som till exempel fontänhusen. I dessa fall bestämmer man vad som ska göras konkret, men de hamnar inte under den regionala överenskommelsen.

Christoph Lukkerz tycker att när man hamnar på lokal nivå, går det inte att ha överenskommelser inom flera olika områden, utan i slutändan handlar det om samma organisationer som alla arbetar med sociala frågor, med kultur, med integration osv. Han säger att den idéburna sektorn måste akta sig för detta stuprörstänk, och istället representera en bredd.

De flesta i panelen är överens om, att frivilligarbete inte ska organiseras av myndigheterna, utan den delen ska den idéburna sektorn stå för.

Christoph Lukkerz kommer in på hinder och utmaningar; att överenskommelsearbetet och de dialoger som förs mellan den idéburna och den offentliga sektorn är sådana som till exempel handlar om vad som är bra eller dåligt med en viss insats, och att det är viktigt att man som offentlig sektor inte bara sätter igång en insats och tänker att det är enklast om vi gör det själv. Det är väsentligt att ha en grundläggande diskussion.

Jan Runfors är inte överens med Christoph Lukkerz om att man kan baka in alla överenskommelserna tillsammans i en. Han berättar att försök har gjorts att påverka Regeringskansliet att skriva regleringsbrev, så att fler myndigheter kommer med i överenskommelsearbetet inom integrationsområdet, till exempel Migrationsverket, Arbetsförmedlingen m.fl. Även samtal har förts med Arbetsförmedlingen för att se hur samarbete kan utvecklas på regional och lokal nivå, men än så länge har bara Länsstyrelsen fått en form av regleringsbrev när det gäller samverkan med civilsamhället. Detta är ett område som behöver utvecklas.

Ett annat hinder som har lyfts fram är bristen på tid, och frågan går till Andreas Schönström, om han har tid att arbeta med dessa frågor. Andreas Schönström säger att han arbetar för lite med de strategiska frågorna och alldeles för mycket med de akuta frågorna. Nu ska en stor utredning tillsättas, då man har hamnat i en situation då många projekt som kommunen har medfinansierat, har avslutats och föreningarna hoppas på att få nya pengar av ESF i januari. Men problemet är att programperioden oftast inte sätter igång förrän augusti, september. Då pengar behövs akut, frågar föreningarna om de kan låna pengar från kommunen, vilket de inte kan. Nästa fråga blir då om kommunen kan medfinansiera ett projekt i förväg, innan det har blivit bifallet av ESF, vilket heller inte går. Föreningar måste då avskeda en massa anställda. Andreas Schönström hoppas därför att jämnare spelregler skapas, men detta scenario är ett stort bekymmer idag, dvs. att föreningslivet är så oerhört beroende av projektmedel. Som kommunalråd ser han även väldigt många gånger hur vissa föreningar missbrukar detta och därmed hamnar i stora bekymmer. Därför är det bra att dessa överenskommelser har gjorts, som grund till de strategiska diskussionerna. Sedan kommer man inte ifrån, att trots de strategiska diskussionerna, hamnar frågorna ändå i olika fack, då pengarna är fördelade olika. Samtidigt ser han att många föreningar har oerhört bra

övergripande verksamhet, men hör egentligen inte hemma någonstans, samtidigt som de hör de hemma överallt, och de som sitter i hårda budgetförhandlingar inom kommunen, olika politiker och partier, bråkar om vem som ska ha pengarna. Han väddar till dem som representerar föreningslivet, att de även måste förstå denna verklighet. Det är viktigt att man ökar förståelsen för varandra, där man ser varandras vardagar på ett annat sätt än vad man gör idag.

Jan Runfors nämner vidare ett hinder, vilket är att man inte har en helhetssyn, varken myndigheterna eller föreningarna. Han tar återigen upp frågan om finansiering och att det i propositionen för politik för civilsamhället, stod det att man ska utreda frågor som långsiktig finansiering, men utan en massa måsten och krav, vilket det finns för mycket av idag. Hela Sverige ska leva har varit intresserade av landsbygdsprogrammet och man har kunnat söka mindre summa pengar för att pröva sig fram, istället för att söka stora projekt. Det bör finnas en ordentlig dialog kring finansiering och hur det ska gå till, och även kommunerna bör ta en ordentlig funderare på hur man ska organisera arbetet mot civilsamhällets organisationer; dvs. ska det vara som idag, eller kan man göra annorlunda. Jan Runfors är övertygad om att det går att göra något annat, men även att överenskommelsearbetet behöver utvecklas ännu mer.

Yvonne Augustin säger att det hade varit underbart att kunna ha en helhetssyn på den verksamhet man representerar, men att i till exempel Region Skåne är detta omöjligt, och även om ambitionen finns, måste man rikta in sig på ett visst område. Yvonne nämner sedan de diskussioner som förts i hennes grupper. Någon antydde att de offentliga verksamheterna ibland tenderar att lägga över uppgifter på de ideella organisationerna, vilket man inte bör göra. Här bör man ha en dialog och en diskussion, då en enskild frivillig organisation kan riskera att råka ganska illa ut om man utför ett uppdrag och det sedan går fel. Var ska man då hämta stöd, om man inte har den stora organisationen bakom sig? Man kan till exempel bli utsatt för hot eller till och med våld, och då måste professionell hjälp finnas nära.

Vad som vidare mer diskuterades i grupperna var att vägen är alldeles lång från idé till möjligheten till ekonomiskt bidrag. Beslutsvägarna är alldeles för långa. Ett förslag som diskuterades för att lösa detta problem var att delegera vissa beslut till tjänstemän; att allt inte behöver gå via politiken. Då det handlar om ideellt arbete och ideella krafter, brinner man ofta för sin idé och vill sätta igång så fort som möjligt, och då är oftast ett år eller längre en för lång tid att vänta på ett beslut. Sedan pratade man om att det måste finnas fler mötesplatser, så att man faktiskt får möjlighet att prata med varandra. Det handlar om två världar som ska mötas, den offentliga fyrkantiga världen och den ideella världen, där man brinner för sina frågor. Dessa båda världar måste bli bättre på att mötas och på att kommunicera.

Aniqa Lone
Iransk-svenska föreningen i Malmö

Kalmar och Blekinge län - Karlskrona

Uppföljning av Regional konferens om Överenskommelsen inom integrationsområdet, Karlskrona 2014-12-09

Den 9 december 2014 genomförde vi en uppföljningskonferens om Överenskommelsen inom integrationsområdet. Lokalen hos Länsstyrelsen i Karlskrona tog emot 80 personer. Denna fylldes mer än väl. En stor del av deltagarna var denna gång från olika ideella föreningar.

Länsbygderådet i Blekinge stod för en stor del av de praktiska förberedelserna. Arbetet skedde i nära samarbete med i första hand SIOS, Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län samt Hela Sverige ska leva i Kalmar län. Flera andra organisationer deltog också på ett eller annat sätt, t ex Arbetsförmedlingen i Blekinge och regionförbundet i Kalmar län.

Förberedelserna startade egentligen redan i samband med konferensen hösten 2013. Då beslutade vi att också genomföra en mindre uppföljning. Det visade sig dock vara trögare än vad vi trott att samla ihop samma gäng som planerat den första konferensen.

Första planeringsmötet

I slutat av februari 2014 bjöd vi in till planeringsmöte hos Länsstyrelsen i Blekinge. Detta skulle bli starten på de gemensamma förberedelserna. Inbjudan gick till de som varit med och planerat den stora konferensen i Ronneby 21 oktober 2013. Vid planeringen av denna deltog förutom Länsbygderåd och Länsstyrelsen också flera kommuner och Röda korset. Flera av de personer som varit aktiva tidigare hade nu bytt jobb och ersatts av andra som inte tidigare varit delaktiga i processen. Tyvärr var det få som kom till mötet i februari. Kanske gick lite av luften ur här på grund av detta. Vi i Länsbygderåden och Länsstyrelsen i Blekinge var i alla fall överens om att vi ville genomföra en uppföljande konferens under året. Kontakt togs med Julio på SIOS för att försäkra oss om deltagande från deras sida samt ekonomiskt stöd. Responsen därifrån var snabb och positiv.

Efter detta hade vi olika sporadiska kontakter under våren. I Länsbygderådet hade vi frågan uppe i styrelsen vid flera tillfällen. Även vår moderorganisation Hela Sverige ska Leva diskuterade frågan. Vår förhoppning var att kunna genomföra en konferens i månadsskiftet oktober november. Ett alternativ som diskuterades var att genomföra två mindre träffar, en i Blekinge och en i Småland. Månaderna rullade på och plötsligt hade sommaren kommit utan att vi bestämt något.

Diskussionen tas upp igen

Under sommaren och en bit in på hösten hade vi fullt upp med ett par andra projekt som dragit ut på tiden. Först i början av oktober fick vi åter möjlighet att ta tag i integrationskonferensen. Kontakt togs med Länsstyrelserna som tidigare visat stort intresse av att delta. Efter lite turer hit och dit lyckades vi bestämma ett nytt datum för att träffas. Denna gång kände vi att vi snabbt måste besluta om vi skulle genomföra konferensen och i så fall när. Eftersom kommunerna visat så svalt intresse av att vara med i planeringen kom vi överens om att hålla oss i en mindre grupp. På så sätt hoppades vi att vi kunde öka takten, vilket behövdes för att vara klara innan årsskiftet. Länsstyrelserna hade dock fortsatt kontakt med kommunerna och informerade om vad som var på gång. Så även om de inte kunde vara med under förberedelserna så fanns fortfarande ett starkt intresse att delta på konferensen.

Arbetsförmedlingen i Blekinge var inte aktiva vid planeringen av förra konferensen. Däremot deltog de och ville gärna medverka vid en efterföljare. Trots att de inte hade möjlighet att delta under planeringsmötena så hade vi ändå bra och givande kontakter på andra sätt.

Utan att överdriva så kan man säga att merparten av kontakterna inför uppföljningen sköttes mer eller mindre på distans. Den planerade träffen med Länsstyrelserna blev återigen inställd. Alla signaler vi fick var hela tiden positiva så Länsbygderådet arbetade vidare själva. Till slut fick vi i alla fall till stånd en träff med Länsstyrelsen ansvariga. Tyvärr kunde varken Länsstyrelse eller länsbygderåd från Kalmar vara med under träffen.

Planeringen startar och genomförandet

I slutet av oktober startade vi upp det förberedande arbetet på allvar. Den 28:e hade vi vårt möte med Länsstyrelsen i Blekinge. Smålänningarna hade inte möjlighet att delta men ville gärna vara med så gott det gick. Vi förstod att Länsstyrelsen inte hade tid att arbeta aktivt med förberedelserna men tog på sig en stor del av genomförandet, både att hålla samman programmet och att stå för lokalen. Det enda datum som vi kunde enas om var den 9 december. Eftersom den idéburna sektorn var underrepresenterad på förra konferensen var vi överens om att i första hand försöka få med dessa denna gång. Ett sätt var att förlägga konferensen till kvällstid. Ett annat var utformningen av programmet.

Så fort datum och plats var fastslaget så startade arbetet med att bjuda in medverkande och deltagare. Eftersom tiden kvar knapp valde vi i Länsbygderådet att göra så mycket som möjligt själva. Mycket var redan genomtänkt och förberett.

Den enskilt största delen av förberedelserna var att bjuda in deltagare. Så fort de medverkande var klara så sattes en inbjudan samman som skickades ut via e-post. Inbjudan gick till alla som deltog förra året samt alla föreningar i kommunernas föreningsregister. Vi skickade dessutom till alla föreningar i Länsbygderådets register samt länets religiösa samfund. Anmälan skedde via Länsstyrelsens hemsida.

Direkt började det strömma in förfrågningar via e-post och samtal. Många ville bara tala om att de tyckte det var bra att något arrangerades om integration som riktades till föreningar. En pastor uttryckte det t ex som om att de under lång tid haft ett aktivt arbete med invandrarfrågor men att de kände sig ensamma om arbetet. De ville gärna träffa och tala med andra som hade liknande erfarenheter.

Anmälningarna gick det först trögare med. Men sista veckan öppnade sig även denna kanal. Så de 50 plaster vi först planerat för fick höjas till 80. Dessa fylldes precis lagom innan anmälningstiden löpt ut. Efteråt kom ytterligare några förfrågningar som vi tyvärr fick säga nej till.

Även om vi naturligtvis är part i målet så fungerade genomförandet mycket bra. Samtliga föreläsare var intressanta och duktiga talare. Vi tycker det var speciellt roligt att de efterföljande arbetspassen i grupper också blev lyckade. Efteråt har vi bara fått höra positiva röster.

Flera har frågat när nästa konferens kommer att genomföras. Länsstyrelsen har nu lovat att hålla i trådarna om vi kan hjälpas åt med det praktiska på samma sätt igen. Enligt den ansvariga tjänstemannen på Länsstyrelsen hade konferensen aldrig blivit av om inte vi tagit kontakt. Så nu hoppas vi på årligt återkommande träffar med samma inriktning.

Anders Andersson, projektledare Länsbygderådet i Blekinge

Blekinge och Kalmar

Rapport från Integrationskonferensen i Karlskrona

Tisdagen den 9 december 2014 genomförde Länsbygderåden i Blekinge och Kalmar tillsammans med Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar en kväll om hur Sveriges föreningar kan bidra till ökade integration i samhället. Inbjudan var föreningslivet i de båda länen. Bengt Grönblad, ordförande i Länsbygderådet, Blekinge, hälsade de närvarande välkomna och Landshövding Berit Andnor inledde kvällen med ett tankvärt anförande. Kvällen varvades med korta informationspass och grupparbeten. Föreläsare var SIOS, Länsbygderådet i Stockholm, Regionförbundet i Kalmar, Arbetsförmedlingen, Grön Resurs från Karlshamn samt Svenska kyrkan.

Grupparbetena handlade om:

- Samhällets organisation – Ansvar, Ledning och Politik
- Det personliga – Rädsla, Attityder och Olika erfarenheter
- Mötesplatser – Avsaknaden av naturliga mötesplatser
- Ekonomi och språk – Finansiering och SFI

Dessa områden diskuterades utifrån kvällens målformuleringar:

- Ideella föreningar arbetar aktivt med att nå nyanlända för medlemskap i föreningen, de blir delaktiga och får möjlighet att bidra.
- Invandrarföreningar arbetar aktivt med information till närsamhället om sin förening och dess medlemmar.

De mest förekommande svaren från grupperna var:

- Extra kommunbidrag för nysvenska medlemmar
- Inrättandet av en föreningskoordinator
- Fadderskap
- Föreningar bör ingå i länets Integrationsråd
- Hitta samarbetsformer mellan föreningar
- I större utsträckning ta vara på "gamla" nyanländas erfarenheter
- Hitta former för uppsökande verksamhet i det dagliga livet (arbetsplats, skola)

Efter konferensen har det inkommit önskemål om att ha ett årligt evenemang kring idéburna sektorn och integrationsarbetet. Detta kommer Länsstyrelsen i Blekinge att åta sig och bjuder även i Länsbygderådet och andra idéburna sammanslutningar att delta som arrangörer.

Anders Andersson

Projektledare Länsbygderådet i Blekinge